



INFORMATOR o XXXIII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej

rok szkolny 2019/2020



Gospodarka i społeczeństwo w erze czwartej rewolucji przemysłowej



POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE



INFORMATOR

o XXXIII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej

rok szkolny 2019/2020



Gospodarka i społeczeństwo

w erze czwartej rewolucji przemysłowej



POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE

WARSZAWA 2019

Redakcja
Stanisław Owsiak

Projekt okładki i strony tytułowej
Miroslaw Krzyszkowski

Korekta
Zespół

Olimpiadę Wiedzy Ekonomicznej sfinansowano z dotacji MEN

Projekt realizowany z Narodowym Bankiem Polskim w ramach programu edukacji ekonomicznej

© Copyright by Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Warszawa 2019

ISBN 978-83-65269-25-6

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne
ul. Nowy Świat 49
00-042 Warszawa

Skład, łamanie, druk i oprawa
TECHNET Sp. z o.o.
ul. Biskupińska 3A
30-732 Kraków

Wydanie I
Nakład 4000 egz.

SPIS TREŚCI

List do dyrektorów szkół	5
Informacje o XXXIII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej.....	7
Kalendarium XXXIII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.....	16
Nagrody.....	17
Patronat honorowy i mecenas Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.....	20
Zgłoszenie udziału szkoły w XXXIII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej.....	21
Informacje o organizatorach – dane teleadresowe.....	22
Skład Komitetu Głównego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej (kadencja 2017–2022)	26
Regulamin Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.....	30
Program Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.....	42
Literatura i źródła wiedzy zalecane w przygotowaniach do XXXIII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.....	44
Podsumowanie XXXII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.....	46

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne

Komitet Główny Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej



Dyrektorzy szkół

Szanowni Państwo,

Komitet Główny Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej serdecznie zaprasza do wzięcia udziału w XXXIII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej. W roku szkolnym 2019/2020 hasło przewodnie Olimpiady brzmi „Gospodarka i społeczeństwo w erze czwartej rewolucji przemysłowej”. Honorowy patronat nad XXXIII Olimpiadą objął Prezes Narodowego Banku Polskiego.

Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej organizowana jest przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, przy współudziale Ministerstwa Edukacji Narodowej, począwszy od roku szkolnego 1987/1988. Należy ona do największych i najważniejszych przedsięwzięć z zakresu edukacji ekonomicznej, skierowanych do uczniów szkół średnich z całego kraju oraz ich nauczycieli. Znajduje to wyraz w liczbie uczestników i szkół przystępujących do zawodów każdej edycji Olimpiady. W dotychczas zorganizowanych trzydziestu dwóch edycjach Olimpiady udział wzięło ponad 330 tys. uczniów.

Głównym celem Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej jest edukacja ekonomiczna młodzieży, poszerzenie wiedzy ekonomicznej, w tym świadomości jej znaczenia oraz zainteresowań przedmiotem, wiedzy o współczesnej gospodarce oraz wspieranie rozwoju uczniów szczególnie uzdolnionych. Przyjęta formuła Olimpiady ma na celu zarówno sprawdzenie zdobytej wiedzy ekonomicznej, jak i sprzyjanie rozwojowi samodzielnej myślenia. Dotychczasowe doświadczenia pozwalają stwierdzić, że cele te są realizowane z powodzeniem. Laureaci i finaliści Olimpiady są obecnie uznanymi naukowcami, przedsiębiorcami, menedżerami oraz urzędnikami wysokiego szczebla administracji państwowej.

Dla laureatów Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej oraz nauczycieli sprawujących nad nimi opiekę, a także dla najlepszych szkół przewidziane są co roku nagrody pieniężne i rzeczowe. W bieżącej edycji zawodów planowane jest przekazanie nieodpłatnych egzemplarzy książki o tematyce ekonomicznej dla wszystkich uczestników zawodów II stopnia (okręgowych). Ponadto każdy nauczyciel organizujący zawody Olimpiady w szkole i sprawujący opiekę nad uczniami otrzymuje imienny dyplom z podziękowaniami. Jest to możliwe dzięki szerokiemu gronu mecenasów i partnerów Olimpiady. Jednocześnie warto podkreślić, że udział uczniów w finałach ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych umacnia pozycję szkoły w rankingach szkół średnich. Dodatkowo informujemy, że z grona najlepszych uczestników XXXIII OWE Komitet Główny wybierze reprezentantów Polski na zawody Międzynarodowej Olimpiady Ekonomicznej.

Zakres tematyczny zawodów poszczególnych stopni jest zbliżony z podstawą programową nauczania w liceach ogólnokształcących oraz technikach. Uczestnicy powinni dodatkowo poszerzyć swoją wiedzę o zagadnienia z dziedzin określonych w programie Olimpiady z uwzględnieniem problematyki, do której nawiązuje myśl przewodnia bieżącej edycji.

Zawody Olimpiady są trzystopniowe. Zawody I stopnia (szkolne) odbywają się w szkołach. Po zgłoszeniu przez nie chęci uczestniczenia w Olimpiadzie organizatorzy przesyłają do wszystkich szkół komplet materiałów (w tym zestawy pytań) i szcze-

gółową instrukcję przeprowadzenia tego stopnia zawodów. Do zawodów II stopnia (okręgowych) kwalifikowanych jest 10% najlepszych uczestników zawodów I stopnia z danego okręgu. Zawody tego stopnia odbywają się w 17 największych miastach Polski. Kolejny, III stopień zawodów odbywa się natomiast w Serocku k. Warszawy. W zawodach centralnych bierze udział 100 najlepszych uczniów z całej Polski.

W bieżącej edycji Olimpiady kontynuujemy zmiany mające na celu uatrakcyjnienie zawodów dla młodzieży, a także usprawnienie ich organizacji. Wyrażamy przekonanie, że nowoczesna formuła zawodów – sprawdzona w poprzednich edycjach – również i w bieżącym roku szkolnym wzbudzi zainteresowanie.

Komitet Główny zwraca się z prośbą o pomoc w przeprowadzeniu XXXIII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej, a zwłaszcza o:

- rozpowszechnienie przez nauczycieli informacji o Olimpiadzie wśród uczniów (w tym celu prosimy wykorzystać treść niniejszego „Informatora”, załączony plakat popularyzujący Olimpiadę oraz informacje znajdujące się na stronie internetowej owe.pte.pl);
- zorganizowanie Komisji Szkolnej Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej oraz wypełnienie elektronicznego formularza zgłoszenia udziału szkoły w zawodach Olimpiady;
- stworzenie uczniom biorącym udział w Olimpiadzie możliwości wysłuchania wykładów związanych z jej tematyką oraz przestudiowania odpowiedniej literatury i materiałów;
- przeprowadzenie zawodów Olimpiady w szkole we współdziałaniu z właściwym Komitetem Okręgowym Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.

Pragniemy podkreślić, że pomyślna realizacja tak wielkiego przedsięwzięcia, jakim jest Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej, nie byłaby możliwa bez pracy dyrektorów szkół oraz nauczycieli, którzy z zaangażowaniem przygotowują młodzież do Olimpiady i są głównymi organizatorami zawodów szkolnych. Jak zawsze liczymy na Państwa niezawodną pomoc i współpracę. Za ten ogromny wkład pracy Komitet Główny już dziś składa wyrazy serdecznego podziękowania i uznania.

Informacje o XXXIII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej wraz z kalendarium oraz dane teleadresowe Komitetów Okręgowych OWE wraz z ich właściwością miejscową znajdują się w niniejszym „Informatorze”.

Wersja elektroniczna „Informatora”, a także aktualne informacje o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej są zamieszczone na stronie internetowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego pod adresem owe.pte.pl, do zapoznania się z którą serdecznie zapraszamy. Zachęcamy również do odwiedzenia profilu Olimpiady na portalu społecznościowym Facebook (<https://www.facebook.com/OlimpiadaWiedzyEkonomicznej>).

W wypadku jakichkolwiek pytań dotyczących organizacji i przebiegu Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej prosimy o kontakt z właściwym miejscowo Komitetem Okręgowym OWE.

Serdecznie zapraszamy do udziału w XXXIII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej. Wszystkim uczestnikom Olimpiady już dziś życzymy wielu sukcesów w jej bieżącej edycji.

prof. UZ dr hab. Bogdan Ślusarz
wiceprezes Polskiego
Towarzystwa Ekonomicznego

prof. dr hab. Stanisław Owsiak
przewodniczący Komitetu Głównego
Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej

INFORMACJE O XXXIII OLIMPIADZIE WIEDZY EKONOMICZNEJ

Gospodarka i społeczeństwo w erze czwartej rewolucji przemysłowej

Hasło przewodnie poprzedniej edycji, czyli XXXII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej brzmiało „Gospodarka światowa – wolny handel czy protekcjonizm?”. Udział w Olimpiadzie stanowił znakomitą okazję do utrwalenia i pogłębienia wiedzy na temat funkcjonowania gospodarki światowej. Doświadczenie to było niezwykle cenne, gdyż miało miejsce w trakcie toczącego się sporu o kształt funkcjonowania globalnego handlu. Szczególnie są w niego zaangażowane dwie największe gospodarki na świecie: USA oraz Chińska Republika Ludowa. Skalę powstałych w ostatnich latach napięć zaczęto określać już mianem wojny handlowej, a Sekretarz Generalny OECD, José Ángel Gurría stwierdził, że wojna ta obniżyła znacząco globalny wzrost gospodarczy.

Decyzją Komitetu Głównego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej hasłem przewodnim XXXIII edycji jest „Gospodarka i społeczeństwo w erze czwartej rewolucji przemysłowej”. Z pewnością temat ten jest równie aktualny i intrygujący. Zmiany zachodzące w ostatnich latach w zakresie digitalizacji gospodarki niosą za sobą olbrzymie i długofalowe konsekwencje. Problematyka ta powinna być szczególnie bliska uczestnikom Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej. Wynika to z faktu, że to właśnie młodzi adepci ekonomii, ale przecież nie tylko oni, w przyszłości wchodząc na rynek pracy, a może nawet jeszcze w trakcie studiów, odczują w pełni konsekwencje czwartej rewolucji przemysłowej.

Termin „Przemysł 4.0”, czyli skrócone pojęcie czwartej rewolucji przemysłowej, po raz pierwszy pojawił się w debacie publicznej w 2011 r. Taki tytuł nadano narodowej strategicznej inicjatywie rządu Republiki Federalnej Niemiec. Jej cele określono jako rozwijanie cyfryzacji przemysłu poprzez zwiększenie digitalizacji oraz wzajemnych powiązań między produktami, łańcuchami dostaw oraz modelami biznesowymi. Znaczenie zmian opisanych we wspomnianej inicjatywnie, a także szerzej w federalnej „Strategii na rzecz Wysokich Technologii 2020”, najtrafniej oddaje stanowisko wieloletniej kanclerz Angeli Merkel w tej kwestii. Podkreślała ona, że Niemcy muszą szybko dokonać fuzji rzeczywistości online ze światem produkcji przemysłowej. Aby jednak lepiej zrozumieć istotę czwartej rewolucji przemysłowej oraz skutecznie prognozować ewentualne jej konsekwencje warto sięgnąć do kart historii gospodarczej świata i zapoznać się z jej trzema wielkimi poprzedniczkami. Choć, należy tu wspomnieć, że niektórzy autorzy (m.in. Bloem i inni [2014, s. 11-13]) twierdzą, że bardziej trafne jest myślenie o jednej rewolucji przemysłowej, która wystąpiła w czterech etapach i trwa nadal.

Rewolucja przemysłowa (pierwsza) rozpoczęła się pod koniec XVIII wieku* w Anglii i trwała do II połowy XIX w., stopniowo obejmując m.in. Stany Zjednoczone oraz Francję. W okresie tym do procesu produkcyjnego wprowadzono maszyny

* W literaturze za datę początkową rewolucji przemysłowej przyjmuje się również 1784 r. Angielski wynalazca H. Cort opatentował wówczas dwa procesy związane z usprawnieniem produkcji żelaza.

napędzane parą i wodą. W szczególności w Anglii wystąpił olbrzymi wzrost liczby zakładów ceramicznych, przędzalni, odlewni oraz stalowni. Jednakże za sektor flagowy pierwszej rewolucji przemysłowej trzeba uznać branżę tekstylną. Zmianom tym towarzyszyły istotne przemiany w strukturze zatrudnienia ówczesnej Anglii. Ich skalę najlepiej oddaje informacja, że przed rewolucją odsetek ludności pracującej w rolnictwie wynosił od 70 do 80% podczas, gdy w 1861 r. wskaźnik ten spadł do tylko 21%. Pomimo tak znaczącego wzrostu produktywności przemysłu oraz liczby osób w nim zatrudnionych niektórzy badacze, m.in. G. Clark [2007, s. 213], twierdzą, że „w rewolucji przemysłowej nie było nic z istoty przemysłowego”. Zwracają oni uwagę, że równie silny wzrost produktywności miał miejsce w rolnictwie. Dodatkowo, to właśnie bez niego nie byłby możliwy współczesny wzrost gospodarczy. Warto wspomnieć, że termin „rewolucja” również nie zawsze w literaturze przedmiotu jest uważany jako trafny. Jego zwolennicy twierdzą jednak, że uzasadnia go sytuacja, w której nagle wydajność zaczęła rosnąć znacznie szybciej niż wcześniej przez bardzo długi okres historii.

Druga rewolucja przemysłowa „napędzana” była energią elektryczną, która pozwoliła odejść od mniej efektywnych maszyn parowych. Jak zauważa M. Olender-Skorek [2017, s. 40], druga rewolucja przemysłowa była osiągnięciem pewnego progowego poziomu akumulacji kapitału fizycznego. Datuje się ją na przełom wieku XIX i XX i związana jest z rozpoczęciem produkcji masowej. Z tym etapem rewolucji przemysłowej nieodzownie łączone są nazwiska takie jak H. Ford oraz F. Taylor. Wśród licznych wynalazków, które pojawiły się w tym okresie wymienić można m.in. lampę naftową oraz samochód.

Z kolei, trzeci etap rewolucji przemysłowej* (3.0) przyniósł automatyzację procesów produkcyjnych, rozwój: środków telekomunikacji, elektroniki, systemów informatycznych i komputerów. Rozpoczął się on w II połowie XX wieku, a często za datę początkową podaje się 1969 r., kiedy to wprowadzono programowany sterownik logiczny Modicon 084. Wydarzenie to otworzyło okres automatyki przemysłowej. W raporcie przygotowanym przez i-Scoop (belgijskie przedsiębiorstwo zajmujące się m.in. cyfryzacją biznesu) autorzy zawarli tezę, że w ramach trzeciej rewolucji przemysłowej nastąpiła ewolucja wszystkiego, co miało wcześniej charakter wyłącznie realny do płaszczyzny wirtualnej (np. e-sklepy, e-bankowość).

Dotychczasowe efekty rewolucji przemysłowej w sposób dobitny oddaje stwierdzenie G. Clarka z książki *Pożegnanie z jałmużną. Krótka historia gospodarcza świata*. Autor napisał w niej, że „zakończyła ona długi pobyt człowieka w świecie maltuzjańskim. Ostatecznie pękło żelazne ogniwo łączące populację z poziomem życia, które powodowało, że wszelki wzrost liczby ludności natychmiast prowadził do spadku zarobków” [Clark 2007, s. 213]. Uwidacznia się to we wzroście realnego dochodu *per capita*, który od 1800 r. do pierwszej dekady XXI wieku w Anglii wzrósł niemal dziesięciokrotnie [Clark 2007, s. 214]. Dodać jednak trzeba, że procesom zmian zachodzących w ramach rewolucji przemysłowej towarzyszyły niejednokrotnie silne

* Należy zauważyć, że niektórzy autorzy za początek trzeciej rewolucji przemysłowej uznają zmiany dokonujące się w technologii informacyjnej i przemyśle związanym z odnawialnymi źródłami energii.

napięcia społeczne. Szczególnym ich przejawem był luddyzm, czyli ruch robotników i rzemieślników angielskich z początków rewolucji przemysłowej mający na celu niszczenie maszyn. Jego ofiarami byli również wynalazcy z tamtego okresu.

Przechodząc do idei czwartej rewolucji przemysłowej, należy przytoczyć jej istotną cechę opisaną przez K. Schwaba w książce *Czwarta rewolucja przemysłowa*. W opinii założyciela światowego forum ekonomicznego w Davos „czwarta rewolucja przemysłowa kreuje świat, w którym wirtualne i fizyczne systemy produkcji współpracują ze sobą globalnie w sposób elastyczny” [Schwab 2018, s. 24]. Należy dodać, że niektórzy badacze stoją na stanowisku, że obecne zmiany w przemyśle, a szerzej w gospodarce i społeczeństwie, są jedynie rozwinięciem przeobrażeń i innowacji zapoczątkowanych w II połowie ubiegłego stulecia. Takiej interpretacji wyraźnie sprzeciwił się K. Schwab. Podkreśla on, że choć wspólnym mianownikiem dla trzeciej i czwartej rewolucji przemysłowej jest postęp w dziedzinie IT, to jednak istnieją trzy powody, dla których obecne przemiany zasługują na miano 4.0. Po pierwsze, należy zwrócić uwagę na szybkość dokonujących się przemian. Założyciel światowego forum ekonomicznego stwierdza, że w historii gospodarczej świata nie było równie dynamicznych zmian w sposobie gospodarowania. Po drugie, zakres jaki one obejmują ma również wyjątkowy charakter. Dotyka on bowiem najróżniejszych sfer życia społecznego i gospodarczego człowieka, nie omija żadnej branży przemysłu oraz żadnego państwa. Po trzecie, zachodzący proces transformacji ma charakter systemowy. Co więcej, W. Cellary [2019] zauważa, że Przemysł 4.0 odróżnia od poprzednich etapów rewolucji przemysłowej planowana autonomia decyzyjna systemów cyber-fizycznych, powstałych dzięki konwergencji świata realnego ze światem cyfrowym.

Spór o zasadność wyodrębnienia czwartej rewolucji przemysłowej wydaje się jednak jałowy, gdyż w społecznej świadomości wpisało się już na trwałe pojęcie Przemysłu 4.0. W dużej mierze przyczyniło się do tego światowe forum ekonomiczne w Davos, które w 2016 r. było jej poświęcone. Tak więc, czwarta rewolucja przemysłowa u swoich podstaw ma masowy obieg danych cyfrowych. Szczególnymi wyróżnikami tego etapu przemian gospodarki, a także społeczeństwa, od których warto rozpocząć dyskusję na temat gospodarki 4.0 są m.in.:

- internet rzeczy (ang. Internet of Things, IoT),
- gigadane (ang. Big Data),
- sztuczna inteligencja (ang. artificial intelligence, AI).

O ile trzecia odsłona rewolucji przemysłowej opierała się w znacznej mierze na rozwoju Internetu, o tyle obecna to jego rozszerzenie do tzw. internetu rzeczy (Internet of Things). Internet ludzi jest rozpowszechniony i doskonale znany – jego przykłady to komunikatory, poczta elektroniczna oraz e-dydaktyka. Jego zadaniem jest łączenie ludzi między sobą. Jest on związany z terminem Web 2.0. Z kolei, zgodnie z definicją przedstawioną przez W. Cellarego „internet rzeczy jest to system rozproszonych, wzajemnie powiązanych, cyfrowych identyfikatorów, komunikatorów, sensorów i aktuatorów wbudowanych w rzeczy lub noszonych przez ludzi i zwierzęta, mogących się zidentyfikować i przysyłać dane przez sieć telekomunikacyjną bez potrzeby interakcji człowiek-człowiek lub człowiek-komputer” [Cellary 2019]. Skalę rozprzestrzeniania się tego fenomenu najlepiej oddaje opinia S. Dasia – z Robert Bosch GmbH – wyrażona w artykule „The Internet of Things and the Future of Manufacturing” na łamach

McKinsey Quarterly [Löffler i Tschiesner 2013]. Stwierdził on, że w przyszłości każda rzecz będzie połączona z każdą. W literaturze można spotkać jeszcze szerszy docelowy zakres przedmiotowy internetu. Przykładem jest tu odwoływanie się do koncepcji internetu usług (Internet of Services). Co więcej, coraz częściej w opracowaniach dotyczących czwartej rewolucji przemysłowej pojawia się termin internet wszechrzeczy (Internet of Everything). Oczywiście, rozpowszechnianie się tej technologii oznacza wzrost jej znaczenia w globalnej gospodarce. Zgodnie z prognozami IDC (International Data Corporation), wartość światowego rynku internetu rzeczy w 2019 r. osiągnie 745 mld USD, będzie to stanowić wzrost o 15,4% w stosunku do roku ubiegłego, gdy wyniosła ona 646 mld USD. Co więcej, wspomniana instytucja prognozuje, że w 2022 r. wartość ta przekroczy 1 bln USD [Torchia i Shirer 2019].

Kluczowy dla czwartej rewolucji przemysłowej jest obieg gigadanych (big data), który ze względu na swoje rozmiary wymusi na przedsiębiorstwach wykorzystywanie chmur do ich gromadzenia i przetwarzania. Co więcej, czwarta rewolucja dzięki nowej technologii telekomunikacji bezprzewodowej 5G znacząco usprawni ich obieg. Natomiast różne techniki sztucznej inteligencji (*artificial intelligence*, AI) zapewnią ich przetwarzanie. Szczególnie istotne będą tutaj uczenie maszynowe oraz sieci neuronowe. Należy zauważyć, że sama idea sztucznej inteligencji powstała blisko pół wieku temu, jednak dopiero w ostatnim dziesięcioleciu nastąpił znaczący wzrost mocy obliczeniowej procesów, który pozwolił efektywnie analizować dane.

Uczenie maszynowe jest jednym z głównych filarów czwartej rewolucji przemysłowej. Znaczenie innowacji wykorzystującej potencjał danych zostało zauważone przez Komisję Europejską. W komunikacie zatytułowanym „W kierunku wspólnej europejskiej przestrzeni danych” wskazuje ona, że są one „główną siłą napędową wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy i mogą znacznie zwiększyć konkurencyjność Europy na rynku światowym” [Komisja Europejska 2018, s. 1]. Również w polskich dokumentach rządowych podkreśla się rangę sztucznej inteligencji w kreowaniu wzrostu gospodarczego. W raporcie „Założenia do strategii AI w Polsce. Plan działań Ministerstwa Cyfryzacji” wskazano, że wdrożenie sztucznej inteligencji w kluczowych obszarach gospodarki pozwoli na zwiększenie dynamiki wzrostu PKB o dodatkowe 1,5-2,5% rocznie [Ministerstwo Cyfryzacji 2018, s.15]. Co istotne, jego autorzy zwracają uwagę na konieczność uniknięcia przez Polskę odpowiednika „pułapki średniego rozwoju”, czyli sytuacji, w której polskie przedsiębiorstwa „będą jedynie wykonawcami na potrzeby globalnej gospodarki, a nie animatorami rozwoju kreującymi nowe trendy i ukierunkowującymi do Polski strumień wartości” [Ministerstwo Cyfryzacji 2018, s. 9].

Opisane we wcześniejszym fragmencie ogromne przemiany technologiczne niosą istotne zmiany dla gospodarki i społeczeństwa. K. Schwab [2016] wskazuje, że możemy je rozpatrywać w trzech głównych płaszczyznach, tj. wpływu na sposób prowadzenia biznesu, na państwo i na ludzi. Ze względu na ograniczony objętościowo zakres niniejszego opracowania konsekwencje Przemysłu 4.0 zostaną przedstawione jedynie skrótowo.

Czwarta rewolucja przemysłowa dla biznesu to w skrócie inteligentne procesy produkcyjne. Zastosowanie nowych rozwiązań pozwoli na produkcję bardziej elastyczną, zindywidualizowaną, a jednocześnie wydajniejszą. K. Schwab [2016] twierdzi, że ograniczeniu ulegną koszty związane z transportem, komunikacją oraz wymianą gospodarczą. Z pewnością zmianie ulegną wytwarzane wcześniej produkty i usługi,

zarówno w zakresie ich jakości, szybkości dostawy oraz ich ceny. Należy zauważyć, że w przypadku państw będących liderami digitalizacji gospodarki, skalę zachodzących zmian zauważają sami przedsiębiorcy. Zgodnie z danymi niemieckiego Ministerstwa Gospodarki i Energii aż 83% przedsiębiorstw przewiduje, że ich łańcuch wartości ulegnie w wysokim stopniu digitalizacji do 2020 r. [Bundesministerium für Wirtschaft und Energie 2019a].

Jak zauważa M. Olender-Skorek [2017, s. 46], technologie czwartej rewolucji przemysłowej to jednak także nowe modele rynkowe i nowe modele konsumpcji. Szczególnie wyróżnia się tutaj koncepcja gospodarki współdzielenia (*sharing economy*). Zgodnie z definicją przedstawioną przez J.W. Pietrewicza i R. Sobieckiego [2016, s. 12] jest ona nową (w aspekcie technologicznym) „formą prowadzenia działalności gospodarczej za pośrednictwem platform internetowych (modelem rynku, na którym obowiązuje specyficzny system wymiany), opartą na odpłatnym lub nieodpłatnym korzystaniu z dostępnych i niezagospodarowanych zasobów i czynników produkcji, stanowiących własność innych podmiotów (przede wszystkim gospodarstw domowych)”. Gospodarka współdzielenia to nowy trend konsumpcyjny, który koncentruje się na funkcjonalności danych produktów, a nie ich posiadaniu. Jego zwolennicy podkreślają, że będzie on skutkował wypieraniem nadmiernego konsumpcjonizmu. Wpisuje się on w postawę proekologiczną i zgodną z ideą zrównoważonego rozwoju.

Zachodzące zmiany będą również prowadzić do powstawania nowych potrzeb zgłaszanych przez podmioty gospodarcze. Przykładem jest zwiększenie zapotrzebowania na usługę zabezpieczenia przed atakami hakerskimi maszyn podłączonych do internetu rzeczy. Obecnie 70% takich urządzeń jest podatnych na tego typu działania. W przyszłości będzie to skutkowało znaczącym wzrostem wydatków na bezpieczeństwo cyfrowe w skali światowej. W swoim raporcie firma Gartner szacuje, że wartość globalnych wydatków na ochronę internetu rzeczy wyniesie w 2021 r. około 3,1 mld USD [Gartner 2018]. Warto wspomnieć, że niektóre państwa, np. Malezja, upatrują w tej rosnącej gałęzi gospodarki szansy na swój rozwój.

Zmiany technologiczne i postępująca cyfryzacja gospodarki skutkują także innowacjami w świecie finansów. Świadczy o tym liczba terminów, które pojawiły się (lub nabrały większego znaczenia) w ostatnich latach, np.: kryptowaluty i szerzej kryptoaktywa, technologia łańcucha bloków, fintechy, ICO (*initial coin offering*), handel algorytmiczny i wysokich częstotliwości (*High Frequency Trading*, HFT) itd. Niewątpliwym jest wkład technologii informacyjnych w sposób funkcjonowania współczesnych rynków kapitałowych. Potencjał wynikający z innowacyjnych rozwiązań informatycznych próbuje również wykorzystywać Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie. Przykładem jest tu wdrożenie nowego systemu transakcyjnego UTP (*Universal Trading Platform*). Warto wspomnieć, że w IV kw. 2018 r. udział handlu algorytmicznego w obrotach akcjami na warszawskiej giełdzie przekroczył 10% [Kosiński 2019].

W książce „Shaping The Future of the Fourth Industrial Revolution” K. Schwab i N. Davis [2018, s. 7] stawiają tezę, że obecnie czwarta rewolucja przemysłowa znajduje się dopiero w swojej początkowej fazie i ważne jest, aby nie stracić szans, które stwarza. Powstaje więc bardzo ważne pytanie, o to jaka powinna być rola państwa w otoczeniu 4.0, aby w pełni wykorzystać potencjał cyfryzacji gospodarki. W jaki sposób będzie

ono realizować swoje funkcje w świecie gigadanych i sztucznej inteligencji i jakie będą przyszłe rozwiązania legislacyjne regulujące funkcjonowanie nowej gospodarki?

Obecnie aktualnym tematem związanym z realizacją funkcji państwa w świecie 4.0 jest problem wsparcia gospodarki przez sektor publiczny w przechodzeniu procesu cyfryzacji. Kwestia ta jest niezwykle istotna, gdyż jak zauważył, podczas spotkania z laureatami XXXII OWE w czerwcu 2019 r., Sekretarz Stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii Marcin Ociepa kraje, którym nie uda się przekształcić swoich gospodarek w duchu czwartej rewolucji przemysłowej odpadną z wyścigu rozwojowego i nie będą mogły wrócić na prawidłową ścieżkę wzrostu przez bardzo długi czas. Dlatego też, niektóre kraje starają się wspierać inicjatywy związane z czwartą rewolucją. Dowodem tego jest nie tylko przytoczona wcześniej inicjatywa rządu Federalnej Republiki Niemiec – Przemysł 4.0, ale także narodowe programy w państwach takich, jak m.in.: Francja, Włochy, Holandia, Hiszpania, Szwecja, Wielka Brytania oraz Czechy. Jak zauważają autorzy raportu *Najważniejsze doświadczenia związane z wdrażaniem narodowych inicjatyw promujących przemysł 4.0 w Europie* (*Key lessons from national industry 4.0 policy initiatives in Europe*) wsparcie to ma w większości przypadków także charakter finansowy [Komisja Europejska 2017, s. 6]. Dotyczy ono różnych kwestii, np. w sztanदारowym programie Przemysł 4.0 rząd niemiecki finansuje badania w zakresie systemów IT oraz internetu rzeczy.

W Polsce silne odwołanie do kwestii cyfryzacji gospodarki znajduje się w kluczowym dla kształtowania polityki gospodarczej dokumencie – „Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)”. W strategii tej ujęty został projekt Polska Platforma Przemysłu 4.0, wynikiem realizacji którego jest przyjęcie na początku 2019 r. ustawy o Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości (Dz.U. 2019 poz. 229). Celem powołania Fundacji jest wpieranie transformacji cyfrowej polskich przedsiębiorców „w zakresie procesów, produktów i modeli biznesowych, wykorzystujących najnowsze osiągnięcia z dziedziny automatyzacji, sztucznej inteligencji, technologii teleinformatycznej oraz komunikacji pomiędzy maszynami oraz człowiekiem a maszynami z uwzględnieniem odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa tych rozwiązań” (Dz.U. 2019 poz. 229). Co więcej, problem cyfryzacji gospodarki znalazł się wśród obszarów wpływających na osiągnięcie celów *Strategii*. W dokumencie tym wymieniono projekty strategiczne mające zapewnić prawidłowy przebieg przechodzenia gospodarki do etapu cyfrowego, są to: Narodowy Plan Szerokopasmowy, Zintegrowany System Zarządzania Bieżącego Bezpieczeństwem Cyberprzestrzeni RP, Kompetencje w społeczeństwie informacyjnym, Otwarte Dane Publiczne oraz Ogólnopolska Sieć Edukacyjna. Należy również tutaj wspomnieć o ważnym dla procesów cyfryzacji Programie Inteligentnego Rozwoju współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Niestety obecnie Polska znajduje się na 25 pozycji (na 28 państw) wśród państw członkowskich Unii Europejskiej według indeksu gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego (DESI).

Czwarta rewolucja przemysłowa może nieść również ze sobą negatywne konsekwencje dla występujących w gospodarce nierówności. Na problem ten zwracają uwagę E. Brynjolfsson i A. McAfee. Twierdzą oni, że technologia kreuje wygranych i przegranych. W ich opinii zwiększyć może ona nierówności dochodowe istniejące w trzech płaszczyznach, pomiędzy: nisko a wysoko wykwalifikowanymi pracownikami,

kapitałem a pracą oraz jednostkami a resztą społeczeństwa [Capgemini Consulting 2013, s. 3]. W tym kontekście pojawia się też kwestia wpływu Przemysłu 4.0 na rynek pracy. Z tematem tym zmagali się już uczestnicy XXXI OWE. Z jednej strony mamy tu stanowisko, zgodnie z którym postępująca automatyzacja skutkuje spadkiem udziału pracy w dochodzie narodowym oraz wzrostem bezrobocia [zob. Ford 2016]. Z drugiej strony, niektórzy analitycy twierdzą, że zachodzące zmiany będą kreować nowe miejsca pracy, choć w innych obszarach niż wcześniej. Na przykład, w już przywołanej polskiej strategii AI czytamy, że choć sztuczna inteligencja zlikwiduje część miejsc pracy, to jednocześnie jednak „na każde zlikwidowane milion stanowisk, stworzy około 1,3 miliona nowych miejsc pracy” [Ministerstwo Cyfryzacji 2018, s. 15]. Co więcej, niemieckie Ministerstwo Gospodarki i Energii zauważa, że Przemysł 4.0 nie oznacza, że fabryki opustoszeją. Zmieni się jednak znacząco charakter wykonywanej pracy. Pracownicy będą musieli być bardziej zaangażowani w proces. Z perspektywy państw rozwiniętych czwarta rewolucja może być szansą do przywrócenia w ich gospodarkach utraconych miejsc pracy w przemyśle. Tym samym stanowić ona będzie wyzwanie dla krajów rozwijających się i budujących swoją przewagę konkurencyjną na niskich kosztach pracy. Jak stwierdza niemieckie ministerstwo: „samo niskie wynagrodzenie nie będzie już argumentem za decyzją o lokalizacji przemysłowej” [Bundesministerium für Wirtschaft und Energie 2019b].

Tak jak co roku, część pisemna Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej będzie skoncentrowana wokół problematyki wskazanej w jej hasle przewodnim. Powyżej, ze względu na obszerny zakres tematyki Olimpiady, przedstawiono jedynie zarys problematyki pytań o charakterze ogólnym tej części zawodów. Natomiast pytania testowe obejmować będą całą problematykę zawartą w programie Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.

Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej ma charakter trzystopniowy. Dla zawodów I i II stopnia (szkolnych i okręgowych) przewidziana jest forma pisemna. Natomiast zawody III stopnia (centralne) przeprowadzone zostaną zarówno w formie pisemnej, jak i ustnej.

Zawody I stopnia (szkolne) zorganizowane zostaną w szkołach na terenie całego kraju 8 listopada 2019 r. Kolejny etap zawodów – II stopnia (okręgowy) – odbędzie się 10 stycznia 2020 r. w 17 Komitetach Okręgowych powołanych przy oddziałach Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w największych miastach Polski. Zawody III stopnia (centralne) odbędą się 7 i 8 kwietnia 2020 r. w Serocku koło Warszawy.

Bibliografia:

Bloem J., van Doorn M., Duivestijn S., Excoffier D., Maas R., van Ommeren E. [2014], *Fourth Industrial Revolution*, “VINT Research Report”, część 3/4, <<https://www.fr.sogeti.com/globalassets/global/downloads/reports/vint-research-3-the-fourthindustrial-revolution>> [dostęp: 1 czerwca 2019].

Bundesministerium für Wirtschaft und Energie [2019a], *Digitale Transformation in der Industrie*, <<https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Dossier/industrie-40.html>>; [dostęp: 1 czerwca 2019].

Bundesministerium für Wirtschaft und Energie [2019b], *Wie verändert sich unsere Arbeit durch Industrie 4.0?*, <<https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/FAQ/Industrie-40/faq-industrie-4-0.html>>, [dostęp: 1 czerwca 2019].

Capgemini Consulting [2013], *The Second Machine Age: An Industrial Revolution Powered by Digital Technologies. An Interview with Erik Brynjolfsson and Andrew McAfee*, <https://www.capgemini.com/wp-content/uploads/2017/07/second_machine_age_09_01_2013_0.pdf>, [dostęp: 1 czerwca 2019].

Cellary W. [2019], *Przemysł 4.0 i Gospodarka 4.0*, „Biuletyn PTE” nr 3 (86), sierpień 2019.

Clark G. [2007], *Pożegnanie z jalmużną. Krótka historia gospodarcza świata*, Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań.

Ford M. [2016], *Świt robotów. Czy sztuczna inteligencja pozbawi nas pracy?* CDP.pl, Warszawa.

Gartner [2018], *Gartner Says Worldwide IoT Security Spending Will Reach \$1,5 billion in 2018*, <<https://www.gartner.com/en/newsroom/press-releases/2018-03-21-gartner-says-worldwide-iot-security-spending-will-reach-1-point-5-billion-in-2018>>, [dostęp: 1 czerwca 2019].

Komisja Europejska [2017], *Key lessons from national industry 4.0 policy initiatives in Europe*, “Digital Transformation Monitor”, maj 2017, <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/dem/monitor/sites/default/files/DTM_Policy%20initiative%20comparison%20v1.pdf>, [dostęp: 1 czerwca 2019].

Komisja Europejska [2018], *Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów*, COM (2018) 232 final, Bruksela, <<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2018/PL/COM-2018-232-F1-PL-MAIN-PART-1.PDF>>, [dostęp: 1 czerwca 2019].

Kosiński K. [2019], *Spekulanci kontrolują 10 proc. handlu na GPW*, „Puls Biznesu”, <<https://www.pb.pl/spekulanci-kontroluja-10-proc-handlu-na-gpw-954776>>, [dostęp: 1 czerwca 2019].

Löffler M., Tschiesner A. [2013], *The Internet of Things and the future of manufacturing*, “McKinsey Quarterly”, June 2013, <<https://www.mckinsey.com/business-functions/digital-mckinsey/our-insights/the-internet-of-things-and-the-future-of-manufacturing>>, [dostęp: 1 czerwca 2019].

Ministerstwo Cyfryzacji [2018], *Założenia do strategii AI w Polsce. Plan działań Ministerstwa Cyfryzacji*, Warszawa 9 listopada, <https://www.gov.pl/documents/31305/436699/Za%C5%82o%C5%BCenia_do_strategii_AI_w_Polsce_-_raport.pdf/a03eb166-0ce5-e53c-52a4-3bfb903edf0a>, [dostęp: 1 czerwca 2019].

Olender-Skorek M. [2017], *Czwarta rewolucja przemysłowa a wybrane aspekty teorii ekonomii*, „Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy”, nr 51 (3/2017).

Pietrewicz J.W., Sobiecki R. [2016], *Przedsiębiorczość sharing economy*, w: Poniatowska-Jaksch M., Sobiecki R. (red.), *Sharing economy (gospodarka współdzielenia)*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa.

Schwab K. [2016], *The Fourth Industrial Revolution: what it means, how to respond*, World Economic Forum, <<https://www.weforum.org/agenda/2016/01/the-fourth-industrial-revolution-what-it-means-and-how-to-respond/>>, [dostęp: 1 czerwca 2019].

Schwab K., Davis N. [2018], *Shaping the Future of the Fourth Industrial Revolution*, The Crown Publishing Group, Nowy Jork.

Torchia M., Shirer M. [2019], *IDC Forecasts Worldwide Spending on the Internet of Things to Reach \$745 Billion in 2019, Led by the Manufacturing, Consumer, Transportation, and Utilities Sectors*, <<https://www.idc.com/getdoc.jsp?containerId=prUS44596319>>, [dostęp: 1 czerwca 2019].

Ustawa z dnia 17 stycznia 2019 r. o Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości, Dz.U. 2019 poz. 229.

Struktura pytań oraz punktacji odpowiedzi w zawodach poszczególnych stopni XXXIII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej			
Zawody	Pytanie	Liczba punktów	
I stopnia (szkolne)	a) pytanie o charakterze ogólnym (przekrojowym), wybierane spośród dwóch, nawiązujące do myśli przewodniej OWE: ■ część teoretyczna ■ część praktyczna	15 10	
	b) zadanie z podstaw ekonomii	15	
	c) 30 pytań testowych jednokrotnego wyboru (po 2 pkt. każde)	60	
	Razem	100	
II stopnia (okręgowe)	a) pytanie o charakterze ogólnym (przekrojowym) nawiązujące do myśli przewodniej OWE: ■ część teoretyczna ■ część praktyczna	15 10	
	b) zadanie z analizy finansowej	15	
	c) 30 pytań testowych jednokrotnego wyboru (po 2 pkt. każde)	60	
	Razem	100	
III stopnia (centralne)	część pisemna	a) pytanie o charakterze ogólnym (przekrojowym) nawiązujące do myśli przewodniej OWE: ■ część teoretyczna ■ część praktyczna	15 10
		b) zadanie analityczne sprawdzające umiejętność interpretacji zjawisk i tendencji obserwowanych w gospodarce	15
		c) 30 pytań testowych wielokrotnego wyboru (maksymalnie po 2 pkt. każde, punktowane według zasady: 0–1–2 pkt.)	60
		Razem	100
	część ustna*	Uczestnicy zawodów zakwalifikowani do części ustnej:	
		a) odpowiadają na jedno dwuczłonowe pytanie (teoretyczno-praktyczne)	20
		b) prezentują wypowiedź na wskazany przez jury jeden z pięciu wcześniej zadanych tematów (tematy te zostają podane uczestnikom zawodów centralnych przed ich rozpoczęciem)	15
		Razem	35
	Razem część pisemna i ustna		135

* Do części ustnej przystępują tylko ci uczestnicy zawodów III stopnia (centralnych), którzy z części pisemnej uzyskali minimum kwalifikacyjne ustalone przez jury. Każdy uczestnik podczas części ustnej odpowiada na pytania zawarte w wylosowanym przez siebie zestawie pytań. Ocena odpowiedzi z części ustnej jest ustalana jako średnia arytmetyczna liczby punktów przyznanych przez poszczególnych członków jury.

KALENDARIUM XXXIII OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

do 7 października 2019 r.	zgłoszenie udziału szkoły w zawodach Olimpiady wraz z podaniem liczby uczestników zawodów I stopnia (szkolnych) i składu Komisji Szkolnej
6 listopada 2019 r.	zawody I stopnia (szkolne) – rozpoczęcie o godz. 9⁰⁰
13 listopada 2019 r.	przekazanie przez szkoły do właściwego Komitetu Okręgowego prac z zawodów I stopnia (szkolnych) wraz z protokołami
do 5 grudnia 2019 r.	ogłoszenie przez Komitety Okręgowe listy osób zakwalifikowanych do zawodów II stopnia (okręgowych) wraz z wynikami
10 stycznia 2020 r.	zawody II stopnia (okręgowe) – rozpoczęcie o godz. 11⁰⁰
10 lutego 2020 r.	ogłoszenie przez Komitet Główny listy osób zakwalifikowanych do zawodów III stopnia (centralnych) wraz z wynikami
do 28 lutego 2020 r.	przekazanie przez Komitet Główny pisemnych zawiadomień uczestnikom Olimpiady o zakwalifikowaniu do zawodów III stopnia (centralnych) wraz z informacjami dotyczącymi przebiegu tych zawodów
4 i 5 kwietnia 2020 r.	zawody III stopnia (centralne)
5 kwietnia 2020 r.	ogłoszenie listy laureatów Olimpiady
do 30 czerwca 2020 r.	uroczyste spotkanie z laureatami Olimpiady, dyrektorami szkół, nauczycielami oraz mecenasami – wręczenie dyplomów, zaświadczeń i nagród

NAGRODY

Indeksy na studia

Laureaci Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej są przyjmowani na kilkadziesiąt wyższych uczelni z pominięciem postępowania rekrutacyjnego. Część uczelni stosuje również preferencje dla finalistów Olimpiady. Szczegółowe uprawnienia laureatów i finalistów ubiegających się o przyjęcie na studia wyższe wynikają z uchwał senatów poszczególnych uczelni. Wykaz uczelni stosujących preferencje w postępowaniu rekrutacyjnym dla laureatów i finalistów Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej znajduje się na stronie internetowej owe.pte.pl, zakładka „Nagrody”.

Technik ekonomista i nie tylko – zwolnienie z egzaminu zawodowego

Na podstawie art. 44z z ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2018 r. poz. 1457 z późn. zm.) oraz komunikatu Minister Edukacji Narodowej z dnia 12 kwietnia 2019 r. w sprawie wykazu olimpiad tematycznych i turniejów związanych z wybranym przedmiotem lub dziedziną wiedzy laureaci i finaliści Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej są zwolnieni z części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie: sprzedawca, technik administracji, technik ekonomista, technik handlowiec, technik księgarstwa, technik organizacji reklamy, technik rachunkowości oraz technik reklamy. Zwolnienie z egzaminu zawodowego jest równoznaczne z uzyskaniem najwyższego wyniku.

Nagrody pieniężne i stypendia naukowe

Tradycją Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej jest nagroda pieniężna dla zwycięzcy w kwocie 10 tys. zł. Jej fundatorem jest Premier, Wicepremier Rzeczypospolitej Polskiej lub Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii. Ponadto prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego honoruje zwycięzcę nagrodą pieniężną, której wartość wynosi 3 tys. zł.

Pozostali laureaci także otrzymują nagrody pieniężne i stypendia naukowe. Ich wartość jest zmienna w każdej edycji i waha się od 1 tys. zł do 8 tys. zł. Laureat II miejsca w XXXII, XXXI i XXX Olimpiadzie otrzymał nagrodę pieniężną w wysokości 8 tys. zł. Nagrodą za zdobycie III miejsca w XXXII, XXXI i XXX Olimpiadzie była nagroda pieniężna w wysokości 7 tys. zł. Kolejnym laureatom przyznawane są nagrody pieniężne lub stypendia naukowe. W XXXII edycji przyznano 4 stypendia o wartości 5 tys. zł każde (lokaty IV–VII), 3 stypendia o wartości 3 tys. zł każde (lokaty VIII–X) a także 2 nagrody pieniężne po 1,5 tys. zł (lokaty XI–XII). Podobne nagrody ufundowane zostały podczas XXXI i XXX Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej, kiedy przyznano 4 stypendia o wartości 5 tys. zł każde (lokaty IV–VII), 3 stypendia o wartości 3 tys. zł każde (lokaty VIII–X) a także 2 nagrody pieniężne po 1,5 tys. zł (lokaty XI–XII) i osiem nagród pieniężnych po 1 tys. zł (lokaty XIII–XX).

Nagrody rzeczowe – laptopy i nie tylko...

W ostatnich trzech edycjach Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej wszystkich trzydziestu laureatów, oprócz opisanych nagród pieniężnych i stypendiów, otrzymało wysokiej klasy notebooki wraz z oprogramowaniem. Wśród nagród rzeczowych wymienić należy

także komplety książek o tematyce ekonomicznej, prenumeraty czasopism branżowych, pamiątkowe monety oraz kosze prezentowe.

Staże i praktyki

Uzupełnieniem nagród pieniężnych i rzeczowych oraz systemu stypendiów naukowych są wyjazdy zagraniczne oraz staże i praktyki w najlepszych instytucjach w kraju i za granicą.

Udział w zawodach Międzynarodowej Olimpiady Ekonomicznej

Od 2019 r. spośród laureatów danej edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej wyłanianych jest od 3 do 5 uczniów, którzy reprezentują Polskę w zawodach Międzynarodowej Olimpiady Ekonomicznej (International Economics Olympiad).

Nagrody dla nauczycieli (opiekunów naukowych) i najlepszych szkół

Również nauczyciele przygotowujący laureatów do zawodów oraz najlepsze szkoły otrzymują nagrody pieniężne i rzeczowe. W ten sposób doceniane jest ich zaangażowanie i wkład pracy włożony w opiekę naukową nad uczestnikami Olimpiady. Jedną z nich jest nagroda „Za popularyzację wiedzy ekonomicznej oraz wyróżniającą się opiekę naukową nad uczestnikami OWE” przyznawana nauczycielom, którzy byli opiekunami naukowymi laureatów w co najmniej trzech edycjach Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.

W ostatnich trzech edycjach każdy z nauczycieli przygotowujący laureatów do zawodów otrzymał komplet książek o tematyce ekonomicznej. Wszyscy nauczyciele, którzy zgłaszają szkoły do zawodów Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej i zajmują się organizacją zawodów I stopnia (szkolnych), otrzymują corocznie imienne dyplomy z podziękowaniami.

Dodatkowe atrakcje

Wśród dodatkowych atrakcji wymienić należy spotkania uczestników zawodów III stopnia (centralnych) Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej i ich nauczycieli z Prezesem Narodowego Banku Polskiego. Oprócz uczestnictwa w dyskusji o najważniejszych problemach gospodarczych Polski i świata, zaproszeni goście mają także okazję zwiedzić Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzypka i okolicznościowe wystawy w Oddziale Okręgowym NBP w Warszawie.

Uroczyste zakończenie każdej edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej odbywa się w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii lub Ministerstwie Finansów. Na spotkaniu z premierem, wicepremierem lub ministrem laureatom wręczane są nagrody i pamiątkowe dyplomy.

W ostatnich latach laureaci Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej i ich opiekunowie naukowemu na zakończenie każdej edycji odwiedzali także Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie. Podczas spotkania z członkiem Zarządu Giełdy mogli wysłuchać prezentacji na temat historii Giełdy i jej aktualnej pozycji, a także podyskutować z gospodarzem spotkania. Wizyty na Giełdzie kończą się pamiątkowym grupowym zdjęciem w sali notowań oraz przy rzeźbie byka w holu Centrum Giełdowego.

Pamiętać należy, że zakończenie Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej to nie tylko uroczysta gala. W każdej edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej dla uczestników zawodów III stopnia (centralnych) i ich opiekunów naukowych wykłady wygłaszają wybitni polscy ekonomiści. Wśród nich znaleźli się dotychczas: prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska, prof. dr hab. Bogusław

Fiedor, prof. dr hab. Stanisława Golinowska, prof. dr hab. Marian Gorynia, prof. dr hab. Andrzej Graczyk, prof. dr hab. Grzegorz W. Kołodko, prof. dr hab. Witold Kwaśnicki, prof. dr hab. Eugeniusz Kwiatkowski, prof. dr hab. Witold Orłowski, prof. dr hab. Stanisław Owsiak, prof. dr hab. Zdzisław Sadowski, prof. dr hab. Andrzej Sławiński i prof. dr hab. Jerzy Wilkin.

Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej to również szereg działań, których celem jest upowszechnianie wiedzy o współczesnej gospodarce. Warto odnotować, że w każdej edycji dzięki wsparciu mecenasów Olimpiady staramy się przekazywać nieodpłatnie egzemplarze książek. Wśród nich wymienić można: książkę pod red. A. Dorosza, Z. Olesińskiego oraz L. Pastusiaka pt. *Stosunki międzynarodowe. Teoria i praktyka* (PWE, 2018), książkę Nowy pragmatyzm kontra nowy nacjonalizm autorstwa Grzegorza W. Kołodko i Andrzeja K. Koźmińskiego (Wydawnictwo: Prószyński i S-ka, 2017), książkę pod red. M. Juchnowicz pt. *Zarządzanie kapitałem ludzkim. Procesy – narzędzia – aplikacje* (PWE, 2014), książkę O. Lissowskiego *Europejski model społeczny* (PWE, Warszawa 2015), książkę M. Bałtowskiego i P. Kozarzewskiego *Zmiana własnościowa polskiej gospodarki 1989-2013* (PWE, Warszawa 2014) oraz *Analiza finansowa przedsiębiorstwa. Teoria i zastosowanie* autorstwa W. Gabrusewicza (PWE, Warszawa 2014). Książki przekazywane są uczestnikom zakwalifikowanym zarówno do zawodów II stopnia (okręgowych), jak i III stopnia (centralnych). Zawodom Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej towarzyszy szereg konferencji i otwartych seminariów naukowych w oddziałach Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w całym kraju. Wśród nich wymienić można m.in. cykl konwersatoriów „Czwartki u Ekonomistów”.

Wykaz nagród w XXXII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej oraz relacja z uroczystego zakończenia Olimpiady w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii z udziałem Wiceministra Marcina Ociepy zostały opublikowane w „Biuletynie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” nr 3 (86) z sierpnia 2019 r. Natomiast podsumowanie XXXI i XXX Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej można znaleźć w „Biuletynie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” nr 3 (82) z sierpnia 2018 r. oraz nr 3 (78) z sierpnia 2017 r. Wersje elektroniczne „Biuletynów Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” można pobrać ze strony internetowej www.pte.pl, zakładka „Czasopisma”.

Warto wspomnieć, że łączna wartość nagród przekazanych w XXXII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej wyniosła, podobnie jak w przypadku dwóch poprzednich edycji, ponad 180 tys. zł.

Uwaga! Przywołane powyżej kwoty, liczby oraz rodzaje nagród mają charakter wyłącznie informacyjny i dokumentują przebieg trzech poprzednich edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej. Wysokość nagród, ich liczba i rodzaj zależne są od wsparcia mecenasów i partnerów Olimpiady. Z uwagi na to, że fundusz nagród każdej edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej uzgadniany jest z mecenasami i partnerami Olimpiady w trakcie jej trwania, organizatorzy nie mogą gwarantować, że w bieżącej edycji nagrody będą w pełni porównywalne z poprzednimi latami.



PATRONAT HONOROWY

Prezes Narodowego Banku Polskiego

MECENASI OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

- Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii
- Ministerstwo Edukacji Narodowej
- Narodowy Bank Polski
- Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie
- Bank Polskiej Spółdzielczości SA
- C.H. Beck sp. z o.o.
- Formsoft sp. z o.o. sp. k.
- Fundacja PKO Banku Polskiego
- Mennica Polska SA
- Polskie Linie Lotnicze „LOT” SA
- Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne SA
- Stowarzyszenie Księgowych w Polsce

ZGŁOSZENIE UDZIAŁU SZKOŁY W XXXIII OLIMPIADZIE WIEDZY EKONOMICZNEJ

Zgłoszenia udziału szkoły w XXXIII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej przyjmowane są w nieprzekraczalnym terminie do 7 października 2019 r. za pomocą elektronicznego formularza, który znajduje się pod adresem internetowym:

owe.pte.pl/zgloszenie

Procedurę zgłoszenia udziału szkoły w Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej przedstawia następujący schemat:

- 1 Wejdź na stronę internetową **owe.pte.pl/zgloszenie** i kliknij przycisk „Wypełnij formularz zgłoszenia”
- 2 Wypełnij formularz zgłoszenia: podaj dane szkoły i skład Komisji Szkolnej oraz dane osoby odpowiedzialnej za organizację zawodów szkolnych OWE
- 3 Sprawdź poprawność wprowadzonych danych i **zatwierdź zgłoszenie**
- 4 **Wydrukuj kartę zgłoszenia**, podpisz ją i opieczetuj pieczęcią szkoły
- 5 **Prześlij kartę zgłoszenia** na adres właściwego miejscowo Komitetu Okręgowego OWE (priorytetowym listem poleconym, pocztą e-mail lub faksem)
- 6 **Aktywuj elektronicznie zgłoszenie** – kliknij w link, który został wysłany na podany przez Ciebie przy zgłoszeniu adres e-mail

Cały proces rejestracji jest prosty i zajmuje kilka minut.

Pełny opis procedury wraz z instrukcją znajduje się na wskazanej powyżej stronie internetowej. W wypadku problemów technicznych lub pytań prosimy o kontakt z Biurem Komitetu Głównego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej (tel. 22 551-54-18 lub e-mail: owe@pte.pl).

INFORMACJE O ORGANIZATORACH – DANE TELEADRESOWE

Komitēt Główny OWE

ul. Nowy Świat 49, 00-042 Warszawa

tel.: 22 551-54-18

fax: 22 551-54-44

e-mail: owe@pte.pl

przewodniczący: prof. dr hab. Stanisław Owskiak

sekretarz naukowy: mgr Radosław Ślusarczyk

tel.: 609 199 596; e-mail: radoslaw.slusarczyk@pte.pl

Komitēt Okręgowy OWE w Białymstoku

Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Ekonomii i Zarządzania

ul. Warszawska 63, 15-062 Białystok

właściwość miejscowa: województwo podlaskie

przewodniczący: dr hab. Ewa Gruszevska

sekretarz: mgr Łukasz Siemieniuk

tel: 85 745 77 26, fax: 85 741 46 85

e-mail: bialystok.owe@pte.pl

Komitēt Okręgowy OWE w Bydgoszczy

ul. Długa 34, 85-034 Bydgoszcz

właściwość miejscowa: województwo kujawsko-pomorskie

przewodniczący: prof. zw. dr hab. Mirosław Geise

sekretarz: Iwona Napierała

tel.: 52 322-90-60

e-mail: bydgoszcz.owe@pte.pl

Komitēt Okręgowy OWE w Częstochowie

ul. Kilińskiego 32/34, 42-200 Częstochowa

właściwość miejscowa: część województwa śląskiego – powiaty: grodzki Częstochowa, częstochowski, kłobucki, lubliniecki, myszkowski, zawierciański

przewodniczący: dr Mariusz Chudzicki

sekretarz: mgr Małgorzata Romanowska

tel.: 34 324-97-33, 34 324-26-30

e-mail: czestochowa.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Gdańsku

ul. Długi Targ 46/47, 80-830 Gdańsk
właściwość miejscowa: województwo pomorskie
przewodnicząca: prof. dr hab. Krystyna Wojewódzka-Król
sekretarz: mgr Elżbieta Kutnik
tel.: 58 301-52-46, tel./fax: 58 301-54-61
e-mail: gdansk.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Katowicach

ul. Koszarowa 6 lok. 167, 40-068 Katowice
właściwość miejscowa: województwo śląskie oprócz powiatów: grodzkiego
Częstochowa, częstochowskiego, kłobuckiego, lublinieckiego, myszkowskiego,
zawierciańskiego
przewodnicząca: prof. dr hab. Gabriela Łukasik
sekretarz: dr Joanna Czech-Rogosz
tel.: 32 259-88-78, tel./fax: 32 258-54-82
e-mail: katowice.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Kielcach

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Wydział Zarządzania i Administracji
ul. Świętokrzyska 21, 25-406 Kielce
właściwość miejscowa: województwo świętokrzyskie
przewodniczący: dr hab. Andrzej Szplit
sekretarz: mgr Łukasz Antos
tel.: 41 349-65-28
e-mail: kielce.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Krakowie

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
ul. Rakowicka 27, Pawilon A pok. 106, 31-510 Kraków
właściwość miejscowa: województwo małopolskie
przewodnicząca: dr Czesława Pilarska
sekretarz: mgr Marta Pytel
tel./fax: 12 634-32-59
e-mail: krakow.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Lublinie

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Lublinie
ul. Bursaki 12 (pok. 310B), 20-150 Lublin
właściwość miejscowa: województwo lubelskie
przewodnicząca: prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek
sekretarz: mgr Antonina Telicka-Bonecka
tel./fax: 81 452-94-40, fax: 81 452-94-13
e-mail: lublin.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Łodzi

ul. Wólczańska 51, 90-608 Łódź
właściwość miejscowa: województwo łódzkie
przewodnicząca: dr Zofia Sepkowska
sekretarz: Grażyna Zerfass
tel./fax: 42 632-44-20
e-mail: lodz.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Olsztynie

ul. 1 Maja 13, 10-117 Olsztyn
właściwość miejscowa: województwo warmińsko-mazurskie
przewodniczący: mgr Jerzy Kawa
sekretarz: mgr Katarzyna Szymańczuk
tel.: 89 527-58-25, 89 527-24-49
e-mail: olsztyn.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Opolu

Uniwersytet Opolski, Wydział Ekonomiczny
ul. Ozimska 46A, 45-058 Opole
właściwość miejscowa: województwo opolskie
przewodniczący: prof. dr hab. Zbigniew Mikołajewicz
sekretarz: dr Maria Bucka
tel.: 77 401-69-06, fax: 77 401-69-01
e-mail: opole.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Poznaniu

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
ul. Powstańców Wielkopolskich 16, 61-895 Poznań, Collegium Altum XVI, pok. 1615
właściwość miejscowa: województwo wielkopolskie
przewodnicząca: dr hab. Ewa Mińska-Struzik
sekretarz: mgr Jakub Banach
tel.: 61 854 32 38, tel./fax: 61 854 37 39
e-mail: poznan.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Rzeszowie

ul. Hetmańska 15, 35-045 Rzeszów
właściwość miejscowa: województwo podkarpackie
przewodniczący: dr Dariusz Wyrwa
sekretarz: Lidia Sacha
tel./fax: 17 853-36-49
e-mail: rzeszow.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Szczecinie

ul. Mickiewicza 66, 71-101 Szczecin
właściwość miejscowa: województwo zachodniopomorskie
przewodniczący: prof. dr hab. Aleksander Panasiuk
sekretarz: mgr Agnieszka Łopatka
tel.: 605-214-294, 600-449-801
e-mail: szczecin.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Warszawie

ul. Nowy Świat 49, 00-042 Warszawa
właściwość miejscowa: województwo mazowieckie
przewodniczący: dr Jacek Tomaszewski
sekretarz: Jolanta Sawukajtys
tel.: 22 551-54-01, fax: 22 551-54-44
e-mail: warszawa.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE we Wrocławiu

ul. Łaciarska 28, 50-146 Wrocław
właściwość miejscowa: województwo dolnośląskie
przewodnicząca: dr hab. Elżbieta Kundera
sekretarz: dr Grażyna Wrzeszcz-Kamińska
tel.: 71 782-11-19
e-mail: wroclaw.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Zielonej Górze

ul. Żeromskiego 3, 65-066 Zielona Góra
właściwość miejscowa: województwo lubuskie
przewodniczący: dr inż. Paweł Kuźdowicz
sekretarz: inż. Beata Rydzio
tel./fax: 68 327-04-19
e-mail: zielonagora.owe@pte.pl

SKŁAD KOMITETU GŁÓWNEGO OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ (KADENCJA 2017–2022)

- **prof. dr hab. Stanisław Owsiak** – przewodniczący Komitetu Głównego
profesor zwyczajny w Katedrze Finansów na Wydziale Finansów i Prawa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, doktor honoris causa Uniwersytetu Szczecińskiego, wiceprzewodniczący Komitetu Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk, członek Komitetu Nauk o Finansach Polskiej Akademii Nauk, członek Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, przewodniczący Doradczego Komitetu Naukowego przy Rzeczniku Finansowym, redaktor naczelny czasopisma „Argumenta Oeconomica Cracoviensia”, członek Rady Programowej czasopisma „Ekonomista”, honorowy członek Centrum Informacji i Badań Finansów Publicznych i Prawa Podatkowego Krajów Europy Środkowej i Wschodniej
- **prof. dr hab. Eugeniusz Kwiatkowski** – wiceprzewodniczący Komitetu Głównego
profesor zwyczajny, Katedra Makroekonomii na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego, wiceprzewodniczący Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, członek Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN, członek Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN
- **dr hab. Bogdan Ślusarz** – wiceprzewodniczący Komitetu Głównego
profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Zielonogórskiego, wiceprezes Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, prezes Zarządu Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Zielonej Górze, członek Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, członek Rady Lubuskich Organizacji Pozarządowych w Zielonej Górze, redaktor naczelny Zeszytów Naukowych Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Zielonej Górze, Członek Komitetu Monitorującego Programu Współpracy INTERREG V a Brandenburgia – Polska 2014-2020
- **mgr Radosław Ślusarczyk** – sekretarz naukowy Komitetu Głównego
asystent w Katedrze Finansów na Wydziale Finansów i Prawa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, wielokrotny laureat stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyzszego za osiągnięcia w nauce
- **prof. dr hab. Barbara Błaszczuk**
profesor zwyczajny, przewodnicząca Rady Naukowej w Instytucie Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, wiceprzewodnicząca Rady Fundacji Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych w Warszawie

- **dr hab. Małgorzata Burchard-Dziubińska**
profesor nadzwyczajny w Katedrze Ekonomii Rozwoju w Instytucie Ekonomii na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego, członek Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, przewodnicząca Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych, członek Rady Przedstawicieli Krajów European Association of Environmental and Resource Economists
- **dr hab. inż. Wiesław Danielak**
profesor uczelni, kierownik Katedry Zarządzania Strategicznego i Marketingu na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu Zielonogórskiego, członek Zarządu Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Zielonej Górze, laureat III Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej
- **dr Krzysztof Glibowski**
adiunkt w Instytucie Nauk Prawno-Administracyjnych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, laureat III Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej, adwokat
- **dr hab. Jerzy Kitowski**
kierownik Katedry Finansów na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego
- **dr Mikołaj Klimczak**
adiunkt w Katedrze Mikroekonomii i Ekonomii Instytucjonalnej na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, członek Zarządu Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego we Wrocławiu
- **dr Ryszard Kowalski**
adiunkt w Katedrze Mikroekonomii na Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, sekretarz Sądu Koleżeńskiego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie
- **prof. dr hab. inż. Witold Kwaśnicki**
profesor zwyczajny, dyrektor Instytutu Nauk Ekonomicznych, kierownik Zakładu Ogólnej Teorii Ekonomii w Instytucie Nauk Ekonomicznych na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, zastępca przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Nauk Ekonomicznych PAN, członek Rady Naukowej Instytutu Edukacji Ekonomicznej im. Ludwiga von Misesa, członek Rady Ambasadorów Związku Przedsiębiorców i Pracodawców, członek Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego oraz Towarzystwa Ekonomistów Polskich, ekspert Centrum im. Adama Smitha
- **dr Stanisław Macioł**
Ośrodek Rozwoju Studiów Ekonomicznych, starszy wykładowca, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

- **dr hab. Ewa Mińska-Struzik**
profesor nadzwyczajny w Katedrze Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych oraz prodziekan Wydziału Gospodarki Międzynarodowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, przewodnicząca Komitetu Okręgowego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej w Poznaniu, członek zarządu International Trade and Finance Association (IT&FA)
- **dr hab. Anna Moździerz**
adiunkt w Katedrze Finansów na Wydziale Finansów i Prawa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, laureatka Nagrody Banku Handlowego w Warszawie S.A. za szczególny wkład w rozwój nauki w sferze ekonomii i finansów (XV edycja)
- **dr hab. Andrzej Pawlik**
profesor nadzwyczajny, kierownik Zakładu Przedsiębiorczości i Innowacji w Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
- **dr Tadeusz Smuga**
członek komitetów redakcyjnych czasopism: „Ekonomista” i „Gospodarka Narodowa”
- **dr Grażyna Tatka**
adiunkt na Wydziale Finansów Wyższej Szkoły Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. E. Lipińskiego w Kielcach
- **dr Jacek Tomaszewski**
starszy wykładowca w Katedrze Rynków Kapitałowych w Kolegium Gospodarki Światowej Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Sekretarz Zarządu Związku Maklerów i Doradców, przewodniczący Komitetu Okręgowego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej w Warszawie, zwycięzca I Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej
- **dr Grzegorz Wałęga**
adiunkt w Katedrze Mikroekonomii na Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, członek Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, laureat XI i XII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej
- **dr hab. Grażyna Wolska**
profesor nadzwyczajny, kierownik Katedry Polityki Ekonomicznej i Studiów Regionalnych na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, członek Zarządu Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Szczecinie, członek zarządu Polskiego Stowarzyszenia Etyki Biznesu EBEN Polska, członek Rady Opiniodawczo-Doradczo-Naukowej Zachodniopomorskiego Klastra Medycznego iSynergia, doradca w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu w PARP



- **dr hab. Tomasz Zalega**
profesor nadzwyczajny w Katedrze Gospodarki Narodowej na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego

REGULAMIN OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

§ 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Podstawą prawną dla organizacji i przeprowadzenia Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej (OWE) jest Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz.U. nr 13, poz. 125 z późn. zm.).
2. Źródłem finansowania OWE jest dotacja przyznana przez ministerstwo właściwe do spraw oświaty i wychowania, środki własne organizatora oraz środki uzyskane od partnerów i mecenasów OWE, w tym darowizny od osób prawnych i osób fizycznych.
3. Podstawowe obowiązki organizatorów i uczestników OWE wynikają z niniejszego regulaminu.

§ 2

ORGANIZATOR

1. Organizatorem OWE jest Polskie Towarzystwo Ekonomiczne z siedzibą w Warszawie.
2. Organizator OWE powołuje Komitet Główny, który sprawuje nadzór organizacyjny i merytoryczny nad przebiegiem OWE.
3. Komitet Główny zapewnia realizację OWE zgodnie z postanowieniami regulaminu i programem.
4. Komitetem Głównym kieruje przewodniczący wraz z wiceprzewodniczącymi przy pomocy sekretarza naukowego.
5. Sprawy wymagające podjęcia decyzji między posiedzeniami Komitetu Głównego rozpatrywane są przez jego Prezydium, w skład którego wchodzi przewodniczący, wiceprzewodniczący oraz sekretarz naukowy Komitetu Głównego.
6. Za koordynację zawodów OWE poszczególnych stopni odpowiada Biuro Komitetu Głównego.
7. Decyzje wszystkich organów OWE podejmowane są zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym.
8. Zawody OWE przeprowadza Komitet Główny wraz z Komitetami Okręgowymi oraz Komisjami Szkolnymi.
9. Komitetami Okręgowymi kierują ich przewodniczący wraz z wiceprzewodniczącymi przy pomocy sekretarzy.
10. Dane teleadresowe Komitetu Głównego oraz właściwość terytorialną Komitetów Okręgowych określa załącznik nr 1 do niniejszego regulaminu.

11. Tryb powoływania Komitetu Głównego i Komitetów Okręgowych określa uchwała Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego.
12. Szczegółowy zakres zadań Biura Komitetu Głównego oraz Komitetów Okręgowych określa Prezydium Komitetu Głównego.
13. Przy Komitecie Głównym działa powoływany przez ten Komitet Zespół Naukowy, którego zadaniem jest opracowywanie koncepcji merytorycznej kolejnych edycji OWE oraz propozycji pytań (zadań) na zawody poszczególnych stopni. Do zadań Zespołu Naukowego należy także rozstrzyganie wątpliwości w kwestiach merytorycznych związanych z pytaniami i zadaniami; można je zgłaszać w ciągu 3 dni od daty przeprowadzenia zawodów I stopnia (szkolnych) i II stopnia (okręgowych) lub w ciągu 2 godzin od zakończenia części pisemnej zawodów III stopnia (centralnych).
14. Komitet Główny przed rozpoczęciem każdej kolejnej edycji OWE dostarcza uczestnikom „Informator o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej” zawierający m.in. program, regulamin oraz szczegółowe wytyczne związane z jej organizacją, wykaz literatury zalecanej w przygotowaniach do zawodów.

§ 3

CELE OWE

Celami OWE są:

- 1) pobudzanie i rozwijanie zainteresowań młodzieży problematyką społeczno-ekonomiczną oraz kierunkami rozwoju Polski na tle gospodarki światowej,
- 2) propagowanie kultury ekonomicznej i zasad racjonalnego gospodarowania,
- 3) upowszechnianie nowoczesnej wiedzy ekonomicznej,
- 4) wyłanianie i wspieranie rozwoju najbardziej utalentowanej młodzieży oraz zachęcanie jej do podejmowania studiów wyższych.

§ 4

UCZESTNICY OWE I JEJ TEMATYKA

1. Uczestnikami OWE mogą być uczniowie techników, branżowej szkoły I stopnia, branżowej szkoły II stopnia, liceów ogólnokształcących mających siedzibę w Polsce. Uczniowie przystępują do zawodów dobrowolnie.
2. W OWE mogą również uczestniczyć uczniowie:
 - a) szkół podstawowych, w szczególności realizujący indywidualny program lub tok nauki, rekomendowani przez szkołę;
 - b) klas dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych w szkołach ponadpodstawowych.
3. Uczestnicy OWE zgłaszają swój udział za pośrednictwem szkoły, do której uczęszczają, zgodnie z § 6 pkt 1 regulaminu, z zastrzeżeniem § 6 pkt 13 regulaminu.
4. Tematyka OWE określona jest w programie OWE. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na poszczególnych stopniach zawodów obejmuje zagadnienia zawarte

w programie, wykazie literatury zalecanej w przygotowaniach do zawodów oraz – o ile to konieczne – w dodatkowych materiałach opracowanych przez Komitet Główny.

5. Każda edycja OWE organizowana jest pod innym hasłem przewodnim, które zatwierdza Komitet Główny.
6. Warunkiem przystąpienia do zawodów OWE jest wyrażenie zgody na przetwarzanie i nieodpłatne wykorzystywanie danych osobowych uczestnika przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Komitet Główny i Komitet Okręgowy dla celów postępowania kwalifikacyjnego, promocyjnych, dokumentowania przebiegu OWE i sprawozdawczości, a także na publikowanie sprawozdań z przebiegu i wyników zawodów poszczególnych stopni OWE (bez względu na formę). Organizator OWE – Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – może ujawnić i przekazać podmiotom trzecim dane osobowe i wizerunek uczestnika OWE w celach informacyjnych związanych z jej organizacją i przebiegiem za pomocą środków masowego przekazu, w tym mediów elektronicznych. Formularz zgody jest zatwierdzany przez Prezydium Komitetu Głównego.

§ 5

PODSTAWOWE INFORMACJE ORGANIZACYJNE

1. OWE ma zasięg ogólnokrajowy. Jej zawody są trzystopniowe:
 - a) zawody I stopnia (szkolne) odbywają się w szkołach,
 - b) zawody II stopnia (okręgowe) odbywają się w skali okręgów,
 - c) zawody III stopnia (centralne) odbywają się w skali ogólnokrajowej.
2. Terminy wszystkich stopni zawodów ustalane są przez Komitet Główny w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania.
3. Zawody I i II stopnia przeprowadzane są w formie pisemnej, natomiast zawody III stopnia – w formie pisemnej i ustnej. Mają one charakter indywidualny i obejmują zagadnienia wskazane programem OWE, zawarte w literaturze zalecanej w przygotowaniach do zawodów oraz aktualne problemy społeczno-gospodarcze Polski i świata.
4. Czas trwania części pisemnej wszystkich stopni zawodów OWE wynosi 120 minut.
5. Zadania (pytania) na zawody wszystkich stopni OWE opracowywane są przez Komitet Główny i dostarczane komisjom/jury poszczególnych stopni zawodów w sposób uniemożliwiający ich nieuprawnione ujawnienie do chwili rozpoczęcia zawodów.
6. Szczegółowa struktura pytań (zadań) oraz punktacji odpowiedzi w zawodach poszczególnych stopni OWE określana jest dla każdej edycji w „Informatorze o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej”. Informacja o zasadach punktacji odpowiedzi umieszczana jest w każdym zestawie pytań (zadań).
7. Część pisemna zawodów II i III stopnia przeprowadzana jest anonimowo. Otwarcie kopert z danymi osobowymi uczestników OWE następuje po dokonaniu oceny prac przez jury.

8. Uczestnicy zawodów wszystkich stopni OWE mają zapewnione warunki do samodzielnego wykonania zadań (odpowiedzi na pytania).
9. Uczestnik na zawodach wszystkich stopni zobowiązany jest mieć ze sobą dokument tożsamości ze zdjęciem (np. legitymacja szkolna, dowód osobisty), przybory do pisania, linijkę i kalkulator (urządzenie bez funkcji telefonu komórkowego i możliwości przechowywania danych tekstowych, wykonywania połączeń telefonicznych lub łączenia się z internetem oraz z wyłączeniem zaawansowanych, programowalnych kalkulatorów graficznych i inżynierskich).
10. Nieprzestrzeganie zasady samodzielności stanowi podstawę dyskwalifikacji uczestnika OWE. Przez nieprzestrzeganie zasady samodzielności rozumie się m.in. porozumiewanie się z innymi uczestnikami zawodów w czasie ich trwania, jak również korzystanie z jakichkolwiek pomocy naukowych i dydaktycznych oraz z telefonu komórkowego i innych urządzeń poza kalkulatorem. Dyskwalifikacja może mieć również miejsce w wypadku innych zachowań naruszających postanowienia niniejszego regulaminu lub zakłócających przebieg zawodów, a w szczególności niepodporządkowania się zaleceniom porządkowym członków Komitetu Okręgowego, Komitetu Głównego oraz jury poszczególnych stopni zawodów.
11. Decyzję o dyskwalifikacji uczestnika podejmuje dyrektor szkoły lub Komitet Okręgowy w odniesieniu do zawodów I stopnia, Komitet Okręgowy lub Komitet Główny w odniesieniu do zawodów II stopnia, a w odniesieniu do zawodów III stopnia Komitet Główny.
12. Dla uczestników niewidomych i słabowidzących (ograniczenie percepcji wzrokowej) oraz z niepełnosprawnością ruchową kończyn górnych czas trwania części pisemnej zawodów wszystkich stopni wynosi 150 minut. Zawody dla tych uczestników odbywają się w oddzielnych salach.
13. Wniosek o wydłużenie czasu trwania części pisemnej zawodów, o którym mowa w pkt 12, zgłaszany jest do właściwego miejscowo Komitetu Okręgowego w terminie do 30 września wraz z dokumentem potwierdzającym dysfunkcję według wzoru obowiązującego przy przeprowadzaniu egzaminu maturalnego.
14. Nieobecność uczestnika na zawodach danego stopnia bez względu na jej przyczynę równoznaczna jest z jego dyskwalifikacją.
15. Członkami zespołu weryfikującego oraz jury zawodów II i III stopnia powinni być pracownicy naukowo-dydaktyczni wyższych uczelni, nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych oraz specjaliści z dziedziny nauk objętych programem OWE. W skład zespołu weryfikującego i jury zawodów II i III stopnia nie mogą wchodzić opiekunowie naukowci uczniów biorących udział w zawodach OWE.
16. Dokumentację zawodów I stopnia prowadzi właściwy miejscowo Komitet Okręgowy, na którą składają się w szczególności: zgłoszenia udziału szkół w zawodach OWE, protokoły Komisji Szkolnych z przebiegu zawodów oraz zestawy pytań i odpowiedzi uczestników.
17. Dokumentację zawodów II i III stopnia prowadzi Komitet Główny, na którą składają się w szczególności: listy członków jury zawodów poszczególnych stopni, pro-

tokoły zawodów poszczególnych stopni, zestawy pytań i odpowiedzi uczestników zawodów poszczególnych stopni.

18. Dokumentacja zawodów, o której mowa w pkt 16 i 17 przechowywana jest przez okres 2 lat od zakończenia roku kalendarzowego, w którym zakończyły się zawody.
19. Dokumentację w sprawie powołania Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej, informatory wszystkich edycji, listy laureatów i finalistów oraz nauczycieli sprawujących opiekę naukową nad laureatami i finalistami, rejestr zaświadczeń wydanych laureatom i finalistom Komitet Główny przechowuje bezterminowo.
20. Za zgodą Prezydium Komitetu Głównego zawody mogą być rejestrowane oraz przeprowadzone w obecności zewnętrznego obserwatora.
21. Informacje na temat OWE publikowane są stronie internetowej pod adresem owe.pte.pl.

§ 6

ORGANIZACJA ZAWODÓW I STOPNIA – SZKOLNYCH

1. Zgłoszenie udziału szkoły w zawodach OWE następuje poprzez powiadomienie właściwego miejscowo Komitetu Okręgowego w terminie do 7 października o przystąpieniu do OWE w sposób określony w „Informatorze o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej”. Zgłoszenia udziału szkoły w zawodach OWE dokonuje dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba, która koordynuje zawody I stopnia w szkole oraz pozostaje w kontakcie z właściwym miejscowo Komitetem Okręgowym.
2. Zawody I stopnia organizuje i przeprowadza Komisja Szkolna w składzie od 3 do 5 osób, wśród których powinni być: dyrektor lub wicedyrektor szkoły, nauczyciele przedmiotów ekonomicznych lub pokrewnych oraz – w miarę możliwości – przedstawiciel samorządu uczniowskiego.
3. Komisje Szkolne powoływane są corocznie na daną edycję OWE przez dyrektorów szkół, którzy sprawują bezpośredni nadzór nad ich pracami.
4. Komisja Szkolna przeprowadza akcję informacyjną w formie zwyczajowo przyjętej w szkole mającą na celu zachęcenie uczniów do udziału w OWE.
5. Do pomocy w organizacji zawodów I stopnia zobowiązany jest właściwy miejscowo Komitet Okręgowy, który udziela także niezbędnych informacji i wyjaśnień.
6. Komitet Okręgowy sprawuje nadzór nad przebiegiem zawodów I stopnia w okręgu, a członkowie tego komitetu mogą uczestniczyć jako obserwatorzy w tych zawodach.
7. Zawody I stopnia odbywają się jednocześnie we wszystkich szkołach w terminie ustalonym przez Komitet Główny.
8. W przypadku stwierdzenia, że zawody w danej szkole nie zostały przeprowadzone w wyznaczonym terminie, wszyscy ich uczestnicy zostają zdyskwalifikowani. Decyzję w tej sprawie podejmuje Komitet Okręgowy.
9. Przed rozpoczęciem zawodów I stopnia Komisja Szkolna może udzielić uczestnikom niezbędnych wskazówek organizacyjnych.

10. Zadania Komisji Szkolnej:

- a) właściwe zabezpieczenie otrzymanych zestawów pytań przed dostępem osób niepowołanych do czasu rozpoczęcia zawodów,
- b) zapewnienie odpowiedniej liczby arkuszy papieru kancelaryjnego ostemplowanych pieczęcią szkoły,
- c) przygotowanie pomieszczeń do przeprowadzenia zawodów,
- d) przeprowadzenie zawodów w dniu i o godzinie określonych przez Komitet Główny,
- e) zapewnienie nadzoru nad prawidłowym przebiegiem zawodów (w każdym zespole nadzorującym powinien znaleźć się co najmniej 1 członek Komisji Szkolnej będący jednocześnie przewodniczącym zespołu),
- f) dokonanie oceny prac przez członków Komisji Szkolnej na podstawie klucza z prawidłowymi odpowiedziami do zestawu pytań (zadań), który jest publikowany na stronie internetowej OWE w ciągu 24 godzin od zakończenia zawodów.
- g) sporządzenie protokołu zawodów I stopnia według wzoru ustalonego przez Komitet Główny.

11. Szczegółowe zasady przeprowadzania zawodów I stopnia reguluje instrukcja dołączona do zestawu pytań (zadań).

12. Komisja Szkolna przekazuje do właściwego miejscowo Komitetu Okręgowego priorytetowym listem poleconym wszystkie zestawy pytań (zadań), zarówno wypełnione, jak i niewypełnione, wraz z protokołem, w terminie 7 dni od zakończenia zawodów (decyduje data stempla pocztowego). Niedotrzymanie powyższych postanowień, a także niedopełnienie obowiązków określonych w § 6 pkt 10 stanowi dla Komitetu Okręgowego podstawę do dyskwalifikacji wszystkich uczestników zawodów z danej szkoły. Decyzję w tej sprawie podejmuje Komitet Okręgowy.

13. W przypadku gdy w szkole, do której uczęszcza uczeń, nie organizuje się zawodów I stopnia, uczeń może do nich przystąpić w innej szkole wskazanej przez dyrektora szkoły. W tej sprawie dyrektor szkoły działa w porozumieniu z właściwym miejscowo Komitetem Okręgowym oraz dyrektorem szkoły, w której odbywają się zawody I stopnia OWE.

14. Komitet Okręgowy może dokonać weryfikacji prac przekazanych przez Komisje Szkolne. W tym celu powołuje jury.

15. Do zawodów II stopnia kwalifikowanych jest 10% uczestników biorących udział w zawodach I stopnia w danym okręgu, którzy uzyskali największą liczbę punktów, przy czym nie więcej niż 120 uczestników, z zastrzeżeniem postanowień pkt 16 i 17.

16. W przypadku gdy minimalna liczba punktów uprawniająca do zakwalifikowania do zawodów II stopnia przyznana została więcej niż jednej osobie, o zakwalifikowaniu do tych zawodów decyduje większa liczba punktów uzyskanych z testu.

17. W przypadku gdy liczba osób ustalona zgodnie z postanowieniami pkt 16 jest większa niż jeden, wszyscy ci uczestnicy zostają zakwalifikowani do zawodów II stopnia.

18. Komitet Okręgowy podaje do publicznej wiadomości za pośrednictwem strony internetowej OWE wyniki zawodów I stopnia tych uczestników, którzy zostali zakwalifikowani do zawodów II stopnia, w terminie określonym w „Informatorze o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej”, nie później jednak niż w ciągu 30 dni od daty zawodów II stopnia.
19. W uzasadnionych przypadkach uczestnikom zawodów I stopnia przysługuje możliwość pisemnego odwołania do Komitetu Okręgowego w ciągu 7 dni od daty ogłoszenia wyników. Odwołanie składa się osobiście w siedzibie Komitetu Okręgowego lub przesyła listem poleconym (o zachowaniu terminu do wniesienia odwołania decyduje data stempla pocztowego).
20. Odwołanie musi zawierać dane osobowe uczestnika, jego adres korespondencyjny, nazwę i adres szkoły oraz merytoryczne uzasadnienie odwołania. Odwołania sformułowane w sposób ogólny lub bez wskazania konkretnego żądania oraz niezawierające merytorycznego uzasadnienia nie podlegają rozpatrzeniu.
21. Uczestnikom zawodów I stopnia przysługuje wgląd w ich prace w miejscu i terminie określonym przez Komitet Okręgowy bez możliwości sporządzania fotokopii i odpisów pracy.
22. Przewodniczący Komitetu Okręgowego wraz z dwoma członkami jury, o których mowa w pkt 14, rozpatruje odwołanie w terminie nie dłuższym niż 10 dni roboczych od daty otrzymania odwołania. Odpowiedź na odwołanie przesyłana jest listem poleconym na adres korespondencyjny uczestnika.

§ 7

ORGANIZACJA ZAWODÓW II STOPNIA – OKRĘGOWYCH

1. Zawody II stopnia odbywają się jednocześnie, tj. w tym samym terminie we wszystkich Komitetach Okręgowych.
2. Zawody II stopnia odbywają się w miejscu ustalonym przez Komitet Okręgowy. O terminie i miejscu rozpoczęcia zawodów Komitet Okręgowy zawiadamia zakwalifikowanych uczestników oraz ich szkoły pisemnie co najmniej na 21 dni przed terminem zawodów.
3. Do zawodów II stopnia uczestnicy przystępują w okręgach, w których zostali zakwalifikowani do zawodów.
4. W uzasadnionych przypadkach Komitet Główny, w porozumieniu z właściwym miejscowo Komitetem Okręgowym, może wyrazić zgodę na udział uczestnika w zawodach II stopnia w innym okręgu niż określony w pkt 3. Pisemny wniosek w tej sprawie uczestnik składa do Komitetu Głównego przynajmniej na 30 dni przed terminem zawodów II stopnia.
5. Uczestnikom zawodów II stopnia Komitet Okręgowy zapewnia zwrot kosztów podróży i – w miarę możliwości – wyżywienie.
6. Przed rozpoczęciem zawodów II stopnia jury może udzielić uczestnikom niezbędnych wskazówek organizacyjnych.
7. Do oceny prac Komitet Okręgowy powołuje jury.

8. Każda praca pisemna z zawodów II stopnia oceniana jest niezależnie przez co najmniej dwóch członków jury, przy czym wynik końcowy stanowi średnia arytmetyczna przyznanych ocen.
9. Jury dokonuje oceny prac z zawodów II stopnia na podstawie klucza z prawidłowymi odpowiedziami do zestawu pytań (zadań), który jest publikowany na stronie internetowej OWE w ciągu 24 godzin od zakończenia zawodów, w terminie 10 dni od ich zakończenia, i sporządza protokół przebiegu tych zawodów według wzoru ustalonego przez Komitet Główny. Protokół ten z wszystkimi pracami Komitet Okręgowy przekazuje do Komitetu Głównego w terminie 14 dni od zakończenia tych zawodów.
10. Komitet Główny ma prawo weryfikacji wyników zawodów II stopnia. Weryfikacja ta dokonywana jest przez zespół powołany przez Komitet Główny.
11. Do zawodów III stopnia kwalifikowanych jest 100 uczestników, którzy uzyskali największą liczbę punktów w zawodach II stopnia. W przypadku gdy minimalna liczba punktów uprawniająca do zakwalifikowania się do zawodów III stopnia została przyznana więcej niż jednej osobie, a łączna liczba zakwalifikowanych uczestników do zawodów III stopnia w związku z tym przekraczałaby 100, o zakwalifikowaniu do tych zawodów decyduje w kolejności:
 - a) liczba punktów uzyskanych z pytań testowych,
 - b) liczba punktów uzyskanych za zadanie analityczne.
12. Decyzję o zakwalifikowaniu uczestników do zawodów III stopnia podejmuje Komitet Główny. Podaje on wyniki zawodów II stopnia do publicznej wiadomości za pośrednictwem strony internetowej OWE w terminie określonym w „Informatorze o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej”.
13. W uzasadnionych przypadkach uczestnikom zawodów II stopnia przysługuje możliwość pisemnego odwołania do Komitetu Głównego w ciągu 7 dni od daty ogłoszenia wyników. Odwołanie składa się osobiście w siedzibie Komitetu Głównego lub przesyła listem poleconym (o zachowaniu terminu do wniesienia odwołania decyduje data stempla pocztowego).
14. Odwołanie musi zawierać dane osobowe uczestnika, jego adres korespondencyjny, nazwę i adres szkoły oraz merytoryczne uzasadnienie odwołania. Odwołania sformułowane w sposób ogólny lub bez wskazania konkretnego żądania oraz niezawierające merytorycznego uzasadnienia nie podlegają rozpatrzeniu.
15. Uczestnikom zawodów II stopnia przysługuje wgląd w ich prace w miejscu i terminie określonym przez Komitet Główny bez możliwości sporządzania fotokopii i odpisów pracy.
16. Przewodniczący Komitetu Głównego wraz z dwoma członkami zespołu weryfikacyjnego, o którym mowa w pkt 10, rozpatruje odwołanie w terminie nie dłuższym niż 10 dni roboczych od daty otrzymania odwołania. Odpowiedź na odwołanie przesyłana jest listem poleconym na adres korespondencyjny uczestnika.

§ 8

ORGANIZACJA ZAWODÓW III STOPNIA – CENTRALNYCH

1. Zawody III stopnia organizuje i przeprowadza Komitet Główny.
2. Uczestnicy zakwalifikowani do zawodów III stopnia zawiadamiani są pisemnie przez Komitet Główny o terminie i miejscu zawodów co najmniej na 21 dni przed ich rozpoczęciem.
3. Komitet Główny powołuje jury, którego zadaniem jest ocena prac uczestników zawodów III stopnia z części pisemnej oraz części ustnej.
4. Przewodniczący jury określa szczegółowe zasady pracy jury, w tym składy osobowe zespołów egzaminacyjnych w części ustnej i komisji odwoławczej.
5. Każda praca pisemna z zawodów III stopnia oceniana jest niezależnie przez co najmniej dwóch członków jury, przy czym wynik końcowy stanowi średnia arytmetyczna przyznanych ocen. Szczegółowe zasady oceny poszczególnych części zawodów III stopnia określa regulamin zawodów.
6. Jury dokonuje oceny prac z zawodów III stopnia na podstawie klucza z prawidłowymi odpowiedziami do zestawu pytań (zadań) i sporządza protokół przebiegu tych zawodów według wzoru ustalonego przez Komitet Główny. Minimum punktów kwalifikujące do indywidualnej części ustnej zawodów ustala jury.
7. Ogłoszenie wyników części pisemnej i listy uczestników zakwalifikowanych do indywidualnej części ustnej zawodów następuje o godz. 20 w dniu, w którym odbywa się część pisemna zawodów. W sytuacjach szczególnych jury może przesunąć termin ogłoszenia wyników.
8. W uzasadnionych przypadkach uczestnikom części pisemnej zawodów III stopnia przysługuje możliwość pisemnego odwołania do przewodniczącego jury zawodów w ciągu 60 minut od momentu ogłoszenia wyników części pisemnej. Odwołanie składa się osobiście w sekretariacie jury.
9. Odwołanie musi zawierać dane osobowe uczestnika, nazwę i adres szkoły oraz merytoryczne uzasadnienie odwołania. Odwołania sformułowane w sposób ogólny lub bez wskazania konkretnego żądania oraz niezawierające merytorycznego uzasadnienia nie podlegają rozpatrzeniu.
10. Uczestnikom zawodów III stopnia przysługuje wgląd w ich prace w miejscu i terminie określonym przez Komitet Główny bez możliwości sporządzania fotokopii i odpisów pracy.
11. Komisja odwoławcza, składająca się z przewodniczącego jury i dwóch członków jury, rozpatruje odwołanie niezwłocznie, lecz w terminie nie dłuższym niż do czasu rozpoczęcia części ustnej zawodów. Rozpatrzenie odwołania następuje poprzez odnotowanie decyzji bezpośrednio na pracy wraz z krótkim pisemnym uzasadnieniem.
12. Zawody w części ustnej odbywają się w trzyosobowych zespołach egzaminacyjnych składających się z członków jury.
13. Przebieg części ustnej zawodów może być rejestrowany za pomocą urządzeń nagrywających dźwięk oraz obraz.

14. Uczestnicy części ustnej nie mogą wносить ze sobą do sali egzaminacyjnej żadnych pomocy naukowych i dydaktycznych (w tym notatek lub konspektów), oprócz wymienionych w § 5 pkt 9. Papier do przygotowania konspektu odpowiedzi jest udostępniany uczestnikowi przez członków jury po wejściu na salę egzaminacyjną.
15. W czasie trwania części ustnej zawodów w sali egzaminacyjnej przebywają wyłącznie członkowie jury, obsługa techniczna zawodów i nie więcej niż trzy egzaminowane osoby.
16. Każdy członek jury dokonuje oddzielnej punktacji odpowiedzi uczestnika, przy czym końcową ocenę uzyskaną przez uczestnika zawodów z części ustnej stanowi średnia arytmetyczna punktacji wystawionej przez poszczególnych egzaminatorów po zaokrągleniu do pełnego punktu w górę.
17. Uczestnikom części ustnej zawodów III stopnia nie przysługuje możliwość odwołania się od wyników.
18. Trzydziestu uczestników zawodów III stopnia, którzy uzyskali najwyższą łączną liczbę punktów, otrzymuje tytuł laureata. Pozostali uczestnicy zawodów III stopnia uzyskują tytuł finalisty, z zastrzeżeniem pkt 19.
19. Warunkiem uzyskania tytułu finalisty jest przystąpienie do zawodów III stopnia w terminie i miejscu ogłoszonym przez Komitet Główny i uzyskanie z części pisemnej zawodów minimum 30% łącznej liczby punktów do zdobycia.
20. Decyzje o przyznaniu tytułu laureata i finalisty OWE podejmuje Komitet Główny na podstawie protokołu jury. Decyzja Komitetu Głównego jest ostateczna.
21. W przypadku równej największej łącznej liczby punktów uzyskanej przez kilku uczestników o zwycięstwie (zajęciu I miejsca) decyduje w kolejności:
 - a) liczba punktów uzyskanych z pytań testowych,
 - b) liczba punktów uzyskanych za zadanie analityczne,
 - c) łączna liczba punktów z części pisemnej zawodów.
22. Zasady wymienione w pkt 21 stosuje się również do:
 - a) ustalenia kolejności miejsc zajętych przez wszystkich laureatów,
 - b) wskazania trzydziestego – ostatniego – uczestnika zawodów, który uzyskuje tytuł laureata,
 - c) wskazania ostatniego uczestnika, który jest kwalifikowany do części ustnej, w przypadku gdy liczba osób z minimalną liczbą punktów uprawniającą do zakwalifikowania do tej części zawodów byłaby większa niż 4 osoby.
23. Uczestnikom zawodów III stopnia Komitet Główny zapewnia zakwaterowanie, wyżywienie i zwrot kosztów podróży.
24. Lista laureatów i finalistów OWE ogłaszana jest w dniu zakończenia części ustnej zawodów i publikowana jest na stronie internetowej OWE w ciągu 24 godzin od zakończenia zawodów.

§ 9

KONKURSY O NAGRODĘ SPECJALNĄ

1. Komitet Główny może zorganizować konkurs o nagrodę specjalną w porozumieniu ze sponsorem (partnerem) deklarującym przyznanie takiej nagrody.
2. Skład kapituły nagrody specjalnej, sposób wyłonienia najlepszych prac na zadany temat konkursowy oraz rodzaj i wysokość nagrody ustalane są pomiędzy Komitetem Głównym a sponsorem (partnerem).
3. Decyzja kapituły nagrody specjalnej o przyznaniu nagrody jest ostateczna. W szczególnych sytuacjach kapituła nagrody specjalnej może odstąpić od jej przyznania.

§ 10

NAGRODY I UPRAWNIENIA

1. Komitet Główny wydaje laureatom i finalistom OWE zaświadczenia według wzoru określonego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.
2. Uczestnicy zawodów I, II i III stopnia, którzy uzyskali najlepsze wyniki, mogą otrzymać nagrody i wyróżnienia przyznawane odpowiednio przez Komisje Szkolne, Komitety Okręgowe i Komitet Główny w ramach dostępnych środków.
3. Uprawnienia przysługujące laureatom i finalistom OWE w zakresie zwolnienia z egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie sprzedawca, technik administracji, technik ekonomista, technik handlowiec, technik księgarstwa, technik organizacji reklamy, technik rachunkowości oraz technik reklamy określa art. 44z z ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2018 r. poz. 1457 z późn. zm.) oraz komunikat Minister Edukacji Narodowej z dnia 12 kwietnia 2019 r. w sprawie wykazu olimpiad tematycznych i turniejów związanych z wybranym przedmiotem lub dziedziną wiedzy.
4. Laureaci oraz finaliści OWE przy ubieganiu się o przyjęcie na studia wyższe posiadają uprawnienia określone w uchwałach senatów poszczególnych uczelni zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.
5. Komitet Główny może przyznać nagrodę „Za popularyzację wiedzy ekonomicznej oraz wyróżniającą się opiekę naukową nad uczestnikami OWE” nauczycielom, którzy byli opiekunami naukowymi laureatów w co najmniej trzech edycjach OWE.
6. Komitet Główny może przyznać nauczycielom, którzy przygotowywali laureatów do udziału w OWE, nagrody inne niż te, o których mowa w pkt 5.

§ 11

OLIMPIADA MIĘDZYNARODOWA

1. Udział w Międzynarodowej Olimpiadzie Ekonomicznej (International Economics Olympiad) wymaga zgody uczestnika.
2. Sposób wyłaniania reprezentacji Polski na Międzynarodową Olimpiadę Ekonomiczną:

- a) Skład reprezentacji na Międzynarodową Olimpiadę Ekonomiczną ustala Komitet Główny na podstawie wyników bieżącej edycji OWE oraz Statutu Międzynarodowej Olimpiady Ekonomicznej,
 - b) W skład reprezentacji wchodzi pięciu laureatów OWE, z zastrzeżeniem § 11 ust. 2 lit. c
 - c) Komitet Główny może zdecydować o zmniejszeniu liczebności reprezentacji.
3. Komitet Główny pokrywa koszty przejazdu na zawody Międzynarodowej Olimpiady Ekonomicznej. Koszty pobytu oraz inne koszty miejscowe pokrywane są przez organizatorów Międzynarodowej Olimpiady Ekonomicznej.
 4. Uczestnicy reprezentujący Polskę na zawodach Międzynarodowej Olimpiady Ekonomicznej są zobowiązani do dołożenia starań do uzyskania możliwie najlepszych wyników.

§ 12

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Informacje o organizacji, terminach przeprowadzenia zawodów poszczególnych stopni oraz zasadach udziału w OWE przesyłane są przez Komitet Główny do kuratoriów oświaty.
2. Dyrektorzy szkół zobowiązani są na mocy Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz.U. nr 13, poz. 125 z późn. zm.) do przekazywania wszystkim uczniom informacji, o których mowa w pkt 1.
3. Administratorem danych osobowych przetwarzanych w ramach Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej jest Polskie Towarzystwo Ekonomiczne z siedzibą w Warszawie (ul. Nowy Świat 49, 00-042 Warszawa)
4. Szkoła, dokonując zgłoszenia udziału w zawodach OWE, przyjmuje do wiadomości treść niniejszego regulaminu i zobowiązuje się go przestrzegać.
5. Każdy uczestnik, przystępując do zawodów szkolnych i składając własnoręczny podpis na otrzymanym zestawie pytań (zadań), oświadcza jednocześnie, że zapoznał się z regulaminem OWE, akceptuje go i zobowiązuje się do jego przestrzegania.
6. Wydatki poniesione przez organizatora OWE na uczestnictwo w zawodach poszczególnych stopni Olimpiady, które z przyczyn zawinionych przez uczestnika nie podlegają rozliczeniu z dotacji przyznanej na organizację Olimpiady, obciążają uczestnika OWE.
7. W sprawach nieuregulowanych niniejszym regulaminem decyzje podejmuje Komitet Główny.

prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska
prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego

PROGRAM OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

1. Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej obejmuje dziedzinę nauk ekonomicznych w następujących dyscyplinach naukowych: ekonomia, finanse oraz nauki o zarządzaniu.
2. Celem Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej jest upowszechnianie nauki o gospodarce wśród uczniów techników, branżowej szkoły I stopnia, branżowej szkoły II stopnia, liceów ogólnokształcących. Znajomość podstawowych praw i kategorii ekonomicznych, jak również procesów i mechanizmów występujących w gospodarce jest przydatna każdemu przy podejmowaniu wielu decyzji, zarówno w życiu zawodowym, jak i prywatnym. Upowszechnianie wiedzy ekonomicznej sprzyja szeroko rozumianej przedsiębiorczości młodego pokolenia. Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej jest jednym z najważniejszych przedsięwzięć edukacyjnych, których celem jest inwestowanie w kapitał ludzki, stanowiący podstawowy czynnik rozwoju gospodarczego i postępu społecznego.
3. Program Olimpiady skorelowany jest z podstawą programową przedmiotów realizowanych w technikumach, branżowej szkole I stopnia, branżowej szkole II stopnia, liceach ogólnokształcących, a w szczególności: ekonomii, podstaw przedsiębiorczości, podstaw statystyki, zasad rachunkowości, marketingu, elementów prawa gospodarczego, ekonomiki przedsiębiorstw, finansów i bankowości oraz analizy ekonomicznej.
4. Program Olimpiady obejmuje zagadnienia z wiodących przedmiotów (wiedzy zawodowej) dla uczniów kształcących się w zawodzie: sprzedawca, technik administracji, technik ekonomista, technik handlowiec, technik księgarstwa, technik organizacji reklamy, technik rachunkowości oraz technik reklamy. W szczególności program olimpiady pozwala na zdobycie następujących kwalifikacji: prowadzenie dokumentacji w jednostce organizacyjnej, prowadzenie spraw kadrowo-płacowych i gospodarki finansowej jednostek organizacyjnych, prowadzenie sprzedaży, prowadzenie działań handlowych, prowadzenie spraw kadrowo-płacowych i gospodarki finansowej jednostek organizacyjnych, prowadzenie rachunkowości, obsługa klienta w jednostkach administracji, sprzedaż produktów i usług reklamowych, organizacja i prowadzenie kampanii reklamowej, wykonywanie przekazu reklamowego, zarządzanie kampanią reklamową, prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej.
5. Program Olimpiady obejmuje także wybrane zagadnienia zawarte w programach przedmiotów wymienionych w pkt 3, które wykładane są w szkołach wyższych.
6. Program Olimpiady składa się z sześciu głównych bloków tematycznych:

Mikroekonomia

Przedmiot badań ekonomii, narzędzia analizy ekonomicznej: teorie, prawa i modele ekonomiczne, granica możliwości produkcyjnych, teoria rynku, mechanizm rynkowy i równowaga rynkowa, teoria wyboru gospodarstwa domowego, teoria przedsiębiorstwa, teoria kosztów, równowaga i decyzje produkcyjne przedsiębiorstwa, struktury rynkowe – rynek doskonale konkurencyjny, absolutny monopol, konkurencja monopolistyczna i oligopol, rynek czynników wytwórczych, ekonomiczna rola państwa w gospodarce, zawodność rynku i państwa.

Makroekonomia

Podstawowe pojęcia makroekonomii, produkt i dochód narodowy, oszczędności i inwestycje, wzrost i fluktuacje gospodarcze, cykl koniunkturalny, globalny popyt i globalna

podaż, bezrobocie, system pieniężny i inflacja, bankowość centralna i polityka pieniężna, budżet państwa i polityka fiskalna, makroekonomia gospodarki otwartej, handel międzynarodowy i kursy walutowe, międzynarodowe korzyści komparatywne i protekcjonizm, międzynarodowy system finansowy i walutowy, gospodarka światowa, globalizacja procesów gospodarczych, wspólny obszar walutowy oraz europejska unia gospodarcza i walutowa.

Polityka gospodarcza

Podstawowe pojęcia związane z polityką gospodarczą (ekonomiczną), uwarunkowania, cele i dziedziny polityki gospodarczej, polityka ekonomiczna a planowanie gospodarcze, polityka rozwoju gospodarczego, polityka strukturalna, polityka przemysłowa, polityka rolna, polityka regionalna, polityka ochrony środowiska, polityka społeczna, polityka naukowa i innowacyjna, polityka inwestycyjna, polityka pieniężna, polityka budżetowa, regulowanie rynku pracy, dochodów i cen, polityka współpracy gospodarczej z zagranicą, transformacja gospodarcza w Polsce, Unia Europejska – struktura instytucjonalna i zasady funkcjonowania, unia walutowa.

Podstawy finansów

System finansowy we współczesnej gospodarce rynkowej, internacjonalizacja i globalizacja systemu finansowego, system bankowy, międzybankowy rynek pieniężny, rynek kapitałowy, fundusze i instytucje wspólnego inwestowania, rynek walutowy, rynek instrumentów pochodnych, rynek ubezpieczeniowy, system płatniczy, system budżetowy państwa, system finansowy jednostek samorządu terytorialnego, fundusze celowe, pomoc publiczna, polityka fiskalna, dług publiczny, zachowania podmiotów sfery realnej (gospodarstw domowych i przedsiębiorstw) na rynkach finansowych.

Finanse przedsiębiorstw

Cele współczesnego przedsiębiorstwa, źródła finansowania przedsiębiorstwa, planowanie finansowe, pozyskiwanie kapitałów i kształtowanie ich struktury, instrumenty zarządzania finansami, analiza finansowa w zarządzaniu finansami przedsiębiorstwa, zewnętrzne uwarunkowania decyzji finansowych, ocena sytuacji finansowej przedsiębiorstwa, planowanie i ocena opłacalności przedsięwzięć inwestycyjnych, koszt kapitału przedsiębiorstwa, zarządzanie kapitałem obrotowym w przedsiębiorstwie, rynek kapitałowy w procesie zarządzania finansami przedsiębiorstwa, emisja papierów wartościowych, leasing, łączenie przedsiębiorstw, międzynarodowe aspekty zarządzania finansami firmy, elementy inżynierii finansowej, sprawozdania finansowe przedsiębiorstw.

Zarządzanie

Strategie i koncepcje zarządzania, proces podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów, organizacja i zarządzanie przedsiębiorstwem, praca menedżera i przedsiębiorcy, uwarunkowania rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, biznesplan i jego narzędzia, projekty, innowacje i technologie informacyjne, konkurencja i konkurencyjność, zarządzanie zespołami ludzkimi, relacje interpersonalne i komunikowanie się, marketing i kształtowanie relacji z klientem, współpraca przedsiębiorstw z innymi podmiotami (w tym organizacjami otoczenia biznesu i samorządem terytorialnym), przedsiębiorczość międzynarodowa, odpowiedzialność społeczna i etyka biznesu.

LITERATURA I ŹRÓDŁA WIEDZY ZALECANE W PRZYGOTOWANIACH DO XXXIII OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

I. Literatura podstawowa:

1. N.G. Mankiw, M.P. Taylor, *Mikroekonomia i Makroekonomia*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2015.
2. B. Winiarski (red.), *Polityka gospodarcza*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2018.
3. S. Owsiak, *Finanse*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2015.
4. W. Gabrusewicz, *Analiza finansowa przedsiębiorstwa. Teoria i zastosowanie*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2014.
5. R.W. Griffin, *Podstawy zarządzania organizacjami*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2013.
6. G. Konat, T. Smuga (red.), *Paradoksy ekonomii, Rozmowy z polskimi ekonomistami*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2016.

II. Literatura związana z hasłem przewodnim XXXIII edycji:

1. K. Schwab, *Czwarta rewolucja przemysłowa*, Wydawnictwo Studio EMKA, Warszawa 2018.
2. J. Rifkin, *Spoleczeństwo zerowych kosztów krańcowych. Internet przedmiotów. Ekonomia współdzielenia. Zmierzch kapitalizmu*, Wydawnictwo Studio EMKA, Warszawa 2016.
3. M. Poniatowska-Jaksch, R. Sobiecki (red.), *Sharing economy (gospodarka współdzielenia)*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2016.
4. M. Ford, *Świt robotów. Czy sztuczna inteligencja pozbawi nas pracy?* CDP.pl, Warszawa 2016.
5. E. Kryńska, Ł. Arendt (red.), *Wykluczenie cyfrowe na rynku pracy*, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa 2010.

III. Literatura uzupełniająca:

1. V. Maer-Schönberger, K. Cukier, *Big data – efektywna analiza danych. Rewolucja zmieni nasze myślenie, pracę i życie*, Wydawnictwo MT Biznes, Warszawa 2017.
2. A.P. Wierzbicki, *Przyszłość pracy w społeczeństwie informacyjnym*, Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” przy Prezydium PAN, Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2015.
3. J. Rifkin, *Trzecia rewolucja przemysłowa*, Wydawnictwo Sonia Draga, Warszawa 2012.

4. R. Kozielski, A. Olsztyński, T. Sroczyński, *Internet ludzi. Organizacja jutra*, Wydawnictwo Nieoczywiste, Warszawa 2018.
5. M. Castells, *Spoleczeństwo sieci*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010.
6. S. Owsiak, *Finanse publiczne. Współczesne ujęcie*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2017.
7. H. Hazlitt, *Ekonomia w jednej lekcji*, Instytut Ludwiga von Misesa, Warszawa 2018.
8. G. Firlit-Fesnak, M. Szylo-Skoczny (red.), *Polityka społeczna*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2018.
9. T. Piketty, *Ekonomia nierówności*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2015.
10. E. Kwiatkowski, *Bezrobocie. Podstawy teoretyczne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2018.
11. A. Moździerz, *Nierównowaga finansów publicznych*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2009.

IV. Pozostałe źródła wiedzy

W procesie przygotowania do Olimpiady należy uwzględnić informacje o bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej w kraju i na świecie.

1. Prasa codzienna – np.: „Rzeczpospolita”, „Gazeta Prawna”, „Puls Biznesu”, „Parkiet. Gazeta Giełdy”.
2. Czasopisma ekonomiczne – np.: „Ekonomista”, „Gospodarka Narodowa”, „Bank i Kredyt”, „Gazeta Bankowa”.
3. Akty prawne (<http://isap.sejm.gov.pl/index.jsp>).
4. Krajowe i zagraniczne raporty oraz analizy statystyczne.
5. „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” – do pobrania z witryny www.pte.pl.
6. Portale internetowe o tematyce ekonomicznej – wykaz elektronicznych źródeł ekonomicznych znajduje się na stronie internetowej Olimpiady (owe.pte.pl).

V. Pytania z poprzednich edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej

Jako materiał pomocniczy w przygotowaniach do zawodów proponujemy wykorzystać pytania testowe i zadania z poprzednich edycji Olimpiady. Stanowią one uzupełnieniem wyżej wskazanych źródeł. Od XXI edycji Olimpiady wszystkie zestawy pytań wraz z odpowiedziami są zamieszczane na stronie internetowej Olimpiady (www.owe.pte.pl). Zachęcamy też do skorzystania z interaktywnej aplikacji (quizu) do rozwiązywania pytań testowych, która znajduje się na stronie internetowej Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej na portalu społecznościowym Facebook (www.facebook.com/OlimpiadaWiedzyEkonomicznej).

PODSUMOWANIE XXXII OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

W roku szkolnym 2018/2019 pod hasłem „Gospodarka światowa – wolny handel czy protekcjonizm?” odbyła się XXXII edycja Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej. Honorowy patronat nad XXXII Olimpiadą objął Prezes Narodowego Banku Polskiego prof. Adam Glapiński.

Do udziału w zawodach XXXII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej zgłosiło się łącznie 9992 uczniów z 743 szkół. Od momentu powstania Olimpiady, w roku szkolnym 1987/1988, wzięło w niej udział blisko 330 tys. uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Zawody I stopnia (szkolne) zostały przeprowadzone we wszystkich szkołach, które zgłosiły chęć uczestniczenia w Olimpiadzie i przystąpiły do niej w dniu 7 listopada 2018 r.

Zawody II stopnia (okręgowe) XXXII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej odbyły się 11 stycznia 2019 r. Do tego etapu zawodów zakwalifikowanych zostało łącznie 804 najlepszych uczestników z 290 szkół, którzy zostali wyłonieni w zawodach szkolnych.

Do zawodów III stopnia (centralnych) Komitet Główny Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej zakwalifikował 100 uczniów z 56 szkół. Zawody te odbyły się 6 i 7 kwietnia 2019 r. w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym Exploris w Serocku k. Warszawy.

Pierwsza część zawodów III stopnia (centralnych) miała charakter egzaminu pisemnego. Następnego dnia 55 najlepszych – po części pisemnej – uczniów przystąpiło do części ustnej zawodów.

XXXII Olimpiadę Wiedzy Ekonomicznej wygrał Maksymilian Mucha z VII Liceum Ogólnokształcącego im. Zofii Nałkowskiej w Krakowie. Drugie miejsce zajął Jakub Piznal z Liceum nr 3 im. Adama Mickiewicza we Wrocławiu. Na trzecim miejscu znalazł się Jakub Klicki z IV Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej - Curie w Olsztynie.

W wyniku dwudniowych finałów wyłoniono 30 laureatów z 25 szkół. Pełną listę laureatów i finalistów XXXII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej można znaleźć na stronie internetowej Olimpiady: owe.pte.pl.

Najlepszą szkołą w XXXII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej okazało się: V Liceum Ogólnokształcące im. A. Witkowskiego w Krakowie (3 laureatów, 7 finalistów)

W przeddzień zawodów centralnych – 5 kwietnia 2019 r. – uczestnicy i ich opiekunowie spotkali się z Panem Pawłem Szałamachą – członkiem zarządu Narodowego Banku Polskiego. Ponadto, niezależnie od rywalizacji olimpijskiej, w sobotnie popołudnie prof. dr hab. Marian Gorynia wygłosił dla młodzieży i ich opiekunów wykład na temat „Gospodarka polska a globalizacja – wybrane aspekty”. Podczas zawodów centralnych uczestnicy mieli także okazję podyskutować z Panem Michałem Fijołem, lau-

reatem VIII edycji OWE a obecnie członkiem zarządu ds. handlowych Polskich Linii Lotniczych LOT oraz Panem Piotrem Żochem zwycięzcą XXIII edycji OWE, a obecnie doktorantem studiów ekonomicznych University of Chicago. Warto również dodać, że gościem honorowym zawodów centralnych XXXII edycji Olimpiady był Pan Danil Fedorovykh – Prezydent Międzynarodowej Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej (International Economics Olympiad – IEO). Podczas sobotniego popołudnia miał On także okazję spotkać się ze wszystkimi uczestnikami zawodów centralnych i przedstawić informacje nt. zawodów IEO.

Uroczyste zakończenie XXXII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej z udziałem laureatów Olimpiady i ich opiekunów naukowych odbyło się 10 czerwca 2019 r. w Warszawie w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii. Gospodarzem spotkania był Sekretarz Stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii Pan Marcin Ociepa. Ponadto w uroczystym zakończeniu udział wzięli dyrektorzy najlepszych szkół oraz przedstawiciele mecenasów Olimpiady.

Nagrody Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii otrzymali:

- Maksymilian Mucha z VII Liceum Ogólnokształcącego im. Zofii Nałkowskiej w Krakowie – zwycięzca XXXII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej,
- Jakub Piznal z Liceum nr 3 im. Adama Mickiewicza we Wrocławiu – zdobywca II miejsca,
- Jakub Klicki z IV Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej – Curie w Olsztynie – zdobywca III miejsca.

Zwycięzca otrzymał również nagrodę Prezesa Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Na spotkaniu wszyscy laureaci XXXII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej i ich opiekunowie otrzymali dyplomy, nagrody pieniężne oraz rzeczowe. Wśród nagród dla laureatów znalazły się m.in.: wysokiej klasy notebooki, stypendia, książki o tematyce ekonomicznej oraz staże. Wykaz sponsorów i szczegółowe zestawienie nagród przyznanych laureatom są zamieszczone w informatorze oraz na stronie internetowej Olimpiady.

Do pomyślnej realizacji tak wielkiego przedsięwzięcia, jakim jest Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej, w istotny sposób przyczyniła się praca dyrektorów szkół oraz nauczycieli przedmiotów ekonomicznych i pokrewnych, którzy z pełnym zaangażowaniem przygotowawali młodzież do Olimpiady i byli głównymi organizatorami zawodów szkolnych. Komitet Główny Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej stara się również doceniać zaangażowanie i poniesiony trud nauczycieli przygotowujących uczniów do uczestnictwa w Olimpiadzie. Opiekunowie naukowci laureatów otrzymali nagrody pieniężne oraz zestawy książek o tematyce ekonomicznej.

Warto także podkreślić, że rywalizacji olimpijskiej towarzyszy szereg działań o charakterze edukacyjnym. Są to nie tylko wykłady i seminaria dla uczestników zawodów i ich opiekunów naukowych, ale także książki o tematyce ekonomicznej przekazywane nieodpłatnie na zawodach II i III stopnia.

Podsumowując rozdanie nagród w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii warto dodać, że łączna wartość nagród w XXXII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej wyniosła ponad 180 tys. zł.

W dniu uroczystego zakończenia XXXII Olimpiady odbyło się także tradycyjne spotkanie laureatów, ich opiekunów naukowych i dyrektorów najlepszych szkół na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Spotkanie to w interesujący sposób prowadził Wiceprezes Zarządu Giełdy – Pan Jacek Fotek oraz Pan Dyrektor Filip Duszczyk.

Na koniec warto dodać, że w lipcu 2019 r. po raz pierwszy polska reprezentacja, składająca się z 5 najlepszych laureatów XXXII OWE wzięła udział w zawodach Międzynarodowej Olimpiady Ekonomicznej (IEO). Zawody przeprowadzone zostały w dniach 23 lipca – 1 sierpnia 2019 w Sankt Petersburgu. Reprezentacji Polski towarzyszyli: Przewodniczący Komitetu Głównego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej – prof. Stanisław Owsiak oraz Sekretarz Naukowy Komitetu Głównego – mgr Radosław Ślusarczyk. Przedstawiciele Komitetu Głównego zostali powołani w skład organów IEO. Oficjalnym Przewoźnikiem Reprezentacji Polski młodych ekonomistów na zawody Międzynarodowej Olimpiady Ekonomicznej zostały Polskie Linie Lotnicze LOT.

Więcej informacji o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej można znaleźć na naszej stronie internetowej

owe.pte.pl

- zawsze aktualne informacje na temat bieżących wydarzeń związanych z zawodami
- przewodnik po elektronicznym formularzu zgłoszenia udziału szkoły w Olimpiadzie
- wykaz literatury oraz uzupełniających źródeł wiedzy
- pytania z poprzednich edycji Olimpiady wraz z prawidłowymi odpowiedziami
- wykaz uczelni stosujących preferencje w postępowaniu rekrutacyjnym dla laureatów i finalistów Olimpiady
- statystyki dotyczące zawodów
- sylwetki wszystkich dotychczasowych zwycięzców Olimpiady
- galerie zdjęć
- forum dyskusyjne i wiele innych!

* * *

Zapraszamy też do odwiedzenia profilu Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej na portalu społecznościowym Facebook

www.facebook.com/OlimpiadaWiedzyEkonomicznej

MECENASI OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ



MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ



MINISTERSTWO
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
I TECHNOLOGII

NBP

Narodowy Bank Polski



AKADEMIA
LEONA KOŹMIŃSKIEGO



Bank BPS

Grupa BPS



CH-BECK

FORMSOFT®
Software Systems

POLSKIE LINIE LOTNICZE



A STAR ALLIANCE MEMBER 



**MENNICA
POLSKA**

ISTNIEJE OD 1766 r.



Fundacja



Stowarzyszenie Księgowych
w Polsce